

FF 5047

ALAPÍTVÁ 1951

közgazdász

MAGYARORSZÁG LEGRÉGEBBEN MEGJELENŐ FELSŐOKTATÁSI LAPJA

LV. ÉVFOLYAM 7. SZÁM | 2014. NOVEMBER

INTERNETADÓ

6

Nem nyerhetnek a tüntetők

VÁRKERT BAZÁR

11

Tragikomédia a város szívében?

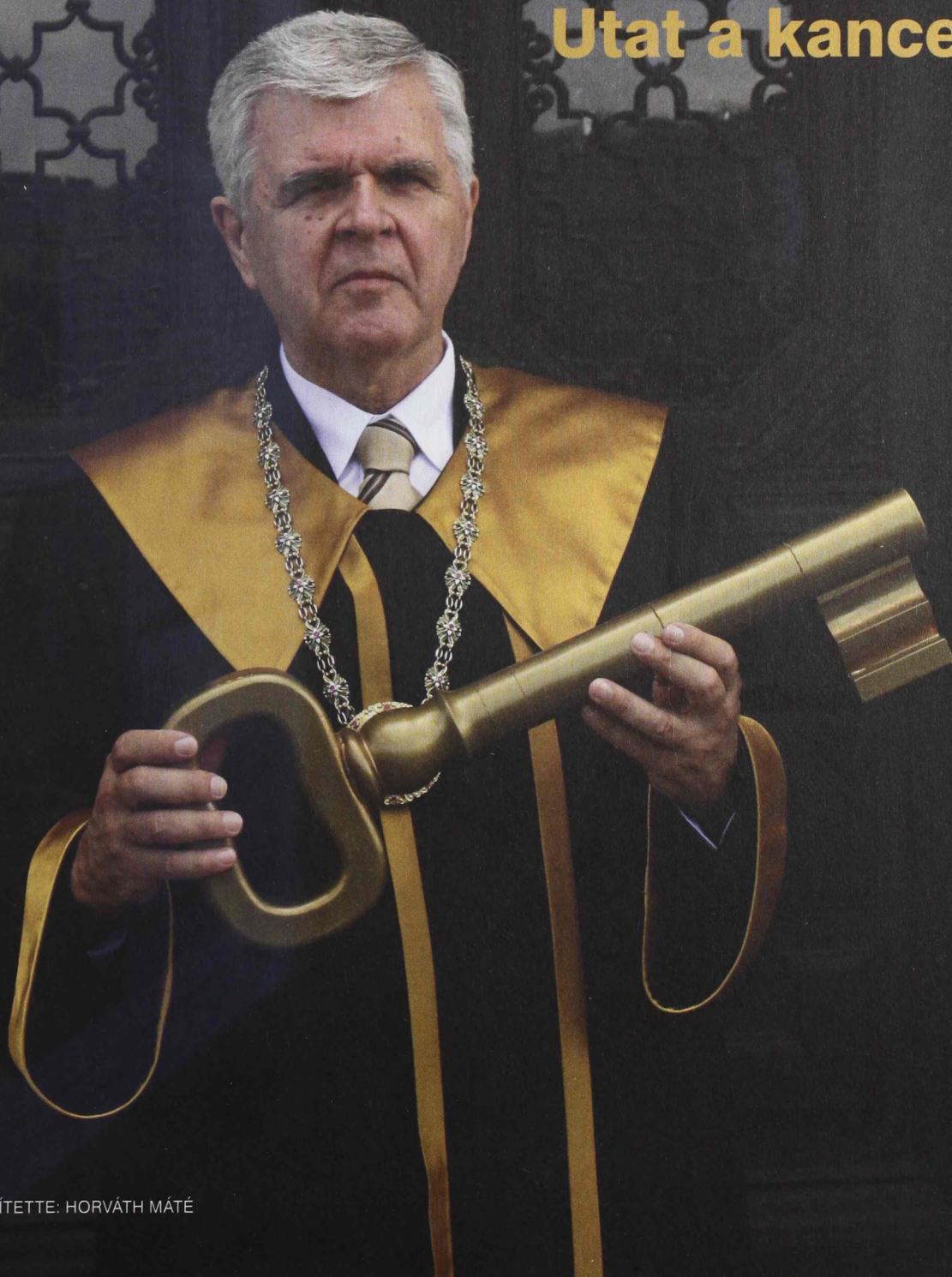

DR. PAVLIK LÍVIA

17

Interjú a kancellárral

Utat a kancellárnak?

KÉSZÍTETTE: HORVÁTH MÁTÉ

Rövidhírek

▲ SÜLE ANDRÁS, KLUBERT DÓRA

TUDOMÁNYOS SIKEREK

Egyetemünk docense, Dr. Dernovics Mihály két osztrák kollégájával együtt írt cikket a „Current Opinion in Biotechnology” című tudományos folyóirat 2015-ös februári számába. Kutatásuk az elemanalitikai módszerek biotechnológiai bevezetéséről szól, a publikáció pedig a Corvinus történetének harmadik, az elmúlt öt év legnagyobb impaktfaktorú cikke, azaz egy olyan tekintélyes szaklapban jelenik meg, amelyre gyakran szoktak hivatkozni. Lapunknak a szerző kiemelte, hogy Dr. Hegedűs Attila, a Kertész tudományi Kar jövődékánjának csoportja hasonló mértékű tudományos sikert ért el azzal, hogy kutatási eredményeiket a „Plant Journal” 2014-es júliusi száma közölte.

A BCE JOBBAN TELJESÍT

Újra a legjobbak között listázták a Budapesti Corvinus Egyetemet. Ezúttal az ELTE-vel közös Biztosítási és pénzügyi matematika mesterszakunk került a francia Eduniversal 2013–2014-es évre vonatkozó listájára. A képzés a 26. helyet érte el a „biztosítás” kategóriában, amely a második legjobb helyezés a közép-európai régióban, a lausanne-i egyetem mögött.

OKTATÓINKAT IS ELISMERÉSELLETTÉK

A Tempus Közalapítvány „Felsőoktatás nemzetközi fejlesztéséért” díját kapta meg Dr. Malota Erzsébet, a Marketing és Média Intézet egyetemi docense. A kitüntetést interkulturális téren nyújtott teljesítményéért kapta. Szintén

elismerésben részesült Dr. Fertő Imre egyetemi tanár, az Agrárközgazdasági és Vidékfejlesztési Tanszék vezetője. A professzort a tokiói Hitotsubashi Egyetem vendégprofesszorává, a hallei Leibniz Intézet tudományos testületi, valamint az Európai Agrárközgazdászok Szervezetének igazgatótanácsi tagjává választották.

VIRÁGOM, VIRÁGOM

Október 17. és 19. között, tizenkilencedik alkalommal rendezték meg a K épületben az Őszi Kertészeti Napok – Kertészeti Szakkiállítás és Vásárt. A Dísznövénytermesztési és Dendrológiai Tanszék által szervezett eseménysorozat most is otthont adott az Országos Ifjúsági Kegyeleti és Őszi Virágkötészeti Versenynek, valamint a releváns szakmabeliek találkozájának. A háromnapos programon fellépett az Egyetemi Énekkar is.

MEGÚJULT A HÖK

Az egyetem mind a hat karán sikeresen lezajlottak a HÖK választások. Szavazni a tavalyihoz hasonlóan a Moodle rendszeren keresztül lehetett, ennek köszönhetően több helyen már öt munkanap után elérték az érvényességhez szükséges 25%-ot. A megválasztott képviselők listája elérhető a www.kozgaz.bcehok.hu, illetve a www.kerteszpalanta.hu oldalakon.

ÚJ HÖK-ELNÖK JANUÁRTÓL

A HÖK Küldöttgyűlése október 29-én ülést tartott, amelynek témája a 2015-ös év HÖK-elnökének megválasztása volt. A tagok Kaizinger Tamás Töhötöm Nemzetközi tanulmányok alapszakos hallgatót választották meg.

Újra összeültek a rendszerváltás kori közgazdász-hallgatók

▲ SÜLE ANDRÁS

A rendszerváltás hajnalán, '89-ben nálunk végzett közgazdász hallgatók egyetemünkön tartottak évfolyam-találkozót október 18-án szombaton. A hosszú évek óta összetartó öregdiákok egy olyan „létbizonytalan időszakban” kezdtek meg tanulmányaikat, amikor még „nem látszott a Kádár-rendszer vége, de már nem is volt olyan feszes” – emlékezett vissza az est egyik díszvendége, Dr. Hegedűs Miklós, egyetemünk történetének egyik leghíresebb tanára, akinek matematika előadásai mindig megtöltötték az aktuális nagyelődöt.

Rajta kívül Dr. Sárközy Tamás, ma is nálunk tanító professzor emeritus, Halmai Zoltán és Horváth Zsolt volt diáktrektorok, valamint Dr. Rostoványi Zsolt jelenlegi rektor köszöntötték a mintegy kétszázharminc egykori hallgatót.

A megjelentek közül sokan érdeklődve nézettek körbe a Főépületben – most látva azt először egyben, hiszen annak tatarozása egyetemista koruk előtt kezdődött el, és csak a diplomázásukat követően fejeződött be.

A délután kezdődő, hajnalba nyúló rendezvényen közös vacsora, múltidéző filmvetítések és kötetlen beszélgetések tarkították a nosztalgiaázást.

FOTÓ: SZALAI PÉTER

FOTÓ: METZLER VIKTÓRIA

Sok jó emlék kis helyen is elfér

▲ SÜLE ANDRÁS

Nyüzsgő társaság népesítette be október 20-án az északi bejárat környékét. Rengeteg nyugalmazott és megannyi, ma is aktív professzor, egyetemünk korábbi tisztviselői, valamint a hat kar dékánja is jelen volt, amikor Dr. Rostoványi Zsolt rektor és Bohátka Gergely felsőoktatási főosztályvezető ünnepélyesen megnyitotta az egyetem történeti kiállítást.

A Corvinus névfelvételenek 10. évfordulója alkalmából elkészített, két helyiségből álló tárlat az egykori könyvesbolt helyén fogadta az érdeklődőket. Ezen a relatíve kis helyen, egy hosszú, 251 éves (!) történetet követhetünk nyomon. A főterembe lépve jobb oldalon a Pesti, átellenben a Budai Campus múltja tárul fel, hogy aztán a szembe lévő falon a kettő egyesüljön. A múltidézés bővelkedik a

képi és tárgyi emlékekben: a Közgazdász korai évfolyamának lapszáma mellett ugyanúgy megtalálható például Wolfgang Schäuble jelenlegi német pénzügyminiszter díszdoktori papírjainak replikája. Persze Marx Károly híres bronzszobra is idekerült, méghozzá alacsonyabban, ideális szelfi-magasságban.

Bár a tárlat állandó, a tartalom még bővíthet a szervezők állítása szerint. A megnyitó utáni ünnepélyes fogadáson többen jelezték: a kiállított tárgyakat látva ihletet kaptak arra, hogy milyen ereklyékkel járulhatnának hozzá egyetemünk múltjának megjelenítéséhez. Egy résztvevő azt is megjegyezte, hogy szívesen látna egy fotót Diana hercegnő látogatásáról.

Nem kell azonban telhetetlennek lennünk, a most megnyílt egyetem történeti kiállítás így is megannyi látnivalóval várja az érdeklődőket kedden és csütörtökönként délelőtt 11-től délután 1-ig.

Újra itt a Komm7!

▲ MUHEL EMESE

November második felében ismét érdekes témák megvitatására kerül sor a Komm7 keretein belül. Kerekasztal-beszélgetés az idén kirobbanó gólyatábor-botrányokról, a Public Diplomacy szerteágazó területéről és lehetőségeiről, mindemellett újra FashionEVE a divat szerelmeseinek.

November 19-én 15:30-kor startol az idei rendezvény az E épület I. előadójában a „Gólyatábor: válság a négyzetben” című válságkommunikációs kerekasztal-beszélgetéssel. A résztvevők megvitatnak többek között olyan kérdéseket, mint hogy milyen hatással van egy ilyen botránny az egyetem hírnevére és hogyan csökkenthető annak a valószínűsége, hogy a jövőben ilyen bűncselekmények megismétlődjenek. A kérdésekre a válságkommunikáció és az egyetemi kommunikáció szakembereivel, a hallgatói szervezetek képviselőivel és a NaNE önkénteseivel keresik a választ.

A válságkommunikációs beszélgetés után érdemes átsétálni a C épület 107-es termébe, ahol 5 órától folytatódik a rendezvény a Public Diplomacy kérdéskörével. A kerekasztal-beszélgetésből kiderül, milyen a magyar diplomácia, milyen különbségek vannak az országok stratégiái között, és az is, hogyan lehet egy másik ország figyelmét felkelteni. Nevezhetjük a diplomácia ezen formáját a csábítás művészetének? Erre és hasonló kérdésekre tudhatjuk meg a választ az eseményen, amin a meghívottak között szerepel többek között H.E. Tom Norring dán nagykövet is.

Feltétlenül hagyjuk szabadon a naptárunkat 20-ára is, hiszen 14:00-tól divatelméleti- és történeti konferencia lesz az egyetem nagyelő-

adójában! Újra FashionEVE, ahol a következő témák kerülnek terítékre: Az újmédia szerepe a divat világában; Szubkultúrák nyomában; Divattervezés: a pozicionálás mestersége; A vizualitás hatása – a testkép/önkép alakulása. Az eseményen ismert

előadók, stylistok és divattervezők mondják el véleményüket a fent említett témakörökben.

Érdeemes ellátogatni a rendezvény programjaira, hiszen ismét érdekes és széles palettával várnak minket a szervezők.

Fekete folt a színek forgatagában

▲ KALLA KRISZTINA

Felfoghatatlan, olyan hirtelen történt. Pár hete még köztünk volt, tanított, mosolyt csalt az arcunkra, és most nincs többé. Az egész Budai Campust megrázta Tolnay Pál tanár úr halála, oktatók és hallgatók együtt gyászolnak.

Érdekes és vicces előadásaira élvezet volt bejárni, a zárthelyiken és vizsgákon minden stresszt elfeledtetett kedvessége és segítőkész természete. Humorával és közvetlenségével még a legkedvetlenebbek érdeklődését is felkeltette, frappáns szöfordulataitól olykor sírva neveltünk az órákon, nem beszélve a kérékpáros nadrágban tartott laborjairól, gyakorlatairól. 1992 óta oktató az Élelmiszertudományi Kar Élelmiszerkémiai és Táplálkozástudományi Tanszékén, oktatót tárgyai óriási népszerűségnek örvendtek a campus karain. 2013-ban pedig mindenki nagy öröme elnyerte az Év Oktatója kitüntetést. Számos kutatásban vett részt az egyetemen és azon kívül, melyek most mind félbe szakadtak. Nyugodjon békében Tanár Úr, hiányozni fog nekünk!

„Ja, valami SG. Az nem ilyen uncsi érettségi előkészítő?”

A Studium Generale a Budapesti Corvinus Egyetem 1970 óta sikeresen működő, 141 önkéntest számláló diákszervezete. Legfőbb tevékenységünk a hátrányos helyzetű diákok érettségire való felkészítése hétféle és online kurzusok keretein belül.

A szervezet azért küzd, hogy olyan tehetséges diákok is egyenlő eséllyel jelentkezzenek a felsőoktatásba, akiknek erre nincsenek anyagi lehetőségeik. Védjegyünk az ingyenesség. A Bridge to Higher Education programmal való együttműködés során mélyszegénységéből érkezők, roma származású diákokat érünk el, és vonunk be a szombati négyórás szemináriumainkba.

Egyhetes, intenzív felkészítő táboraink, az SG Nap, valamint a 2015 februárjában megrendezett Országos Nyílt Próbaérettségi Nap olyan lehetőségek, amelyeket más, költségtérítéses érettségi felkészítők sem nyújtanak, és amelyek a diákok társadalmi integrációját segítik.

Az SG diákjai közül a Corvinust első helyen megelőzők 71%-át fel is veszik. Hogyan lehetséges ez? Mi nem csak szakmailag kifogástalan órákat

tartunk, hanem bevezetjük őket az egyetemi életbe, egy ösztönző közösséget alakítunk ki. Nem csak tanítjuk őket, tudást adunk!

„DE MIÉRT IS JÓ EZ AZ SG TAGJAINAK?”

Az éves munka, a kiadványok és próbaérettségik szerkesztése és lektorálása, az e-learning fejlesztése és a kurzusok révén az egyik legfontosabb pozitívum a szakmai fejlődés. Emellett az SG felépítése hierarchikus, a különböző tevékenységekért felelős részlegek feladatait különböző tagok látják el. Mit jelent ez? Szakmai tapasztalatot! Nem egy SG-s azért kap kiemelkedő szakmai gyakorlati lehetőséget, mert dolgozott már az IT, a marketing vagy a pénzügyi szervezés területén, tapasztalatokat szerzett a grafikus vagy a videoteamben, nem utolsósorban képes 50-100 ember előtt prezentálni.

„VAGYIS MI IS AZ SG?”

Egy olyan közösség, amelyhez érdemes tartozni, és amelynek tevékenységéből mindenki profitál, legyen az munkaadó, tanár, diák vagy maga az egyetem.

TEK-programajánló

Idén összesen indulnak elsős körök a Társadalomelméleti Kollégiumban!

HOGY MIK IS AZOK AZ ELSŐS KÖRÖK?

Formájukban a TEK-ben zajló szakmai munka egyik oszlopát jelentő körökre hasonlítanak: ezeken szeminárium jellegű keretek között, egy körtartó vezetésével beszélgetünk egy adott témáról, szövegről, lehetőség szerint heti rendszerességgel. Az elsős köröket azonban elsősorban a még nem szakkollégista, de a szakkollégiumi élet és tevékenység iránt érdeklődők számára hirdetjük meg.

IDEI KÍNÁLATUNK:

Ember az embertelenségben

Érdekel az emberi lélek? A szerelem? A szex? A homoszexualitás? És az, hogy mindez hogyan működött az individuumot ellehetetlenítő szocialista rendszerben? Körünkön külföldi és magyar szocreál műveken keresztül igyekszünk megtalálni a válaszokat ezekre a kérdésekre.

Körtartók:

Sulyok Ági és Gosztanyi Ákos

Vissza a jövőbe...

A kör témája a történelmi párhuzamok feltérképezése a jelen és múlt század politikai rendszerei között. Mindezzel arra a nagy kérdésre keressük a választ, hogy a történelem vajon tényleg ismétli-e önmagát, vagy csupán a jelen kor politikusai merítenek ihletet a múltból.

Körtartó: Csetri Dániel

Politika és vallás – te kinek hiszel?

Gondolkoztál már azon, van-e Isten a politikában? A modern világban szerinted ki az „Úr”? Érdekel, mi lehet a szerepe a vallások intézményeinek a nyugati világban? Rövid vallásszociológiai kitekintésre invitálunk, amelyben együtt fogjuk elemezni, hogyan használja fel, és alakítja a politika a vallást.

Körtartó:

Kathrin Sharon Jemeljanov

Ha valamelyik elsős körünk elnyerte a tetszésedet, és szívesen járnál rá, írd egy e-mailt a hello@tekesek.hu címre, és hamarosan jelentkezünk a részletekkel! A körök időpontjai flexibilisek, azt a körre jelentkezettek együtt alakítják ki, emiatt tehát ne aggódj. Várjuk jelentkezésed!

Fakt – Energetikai Körkép

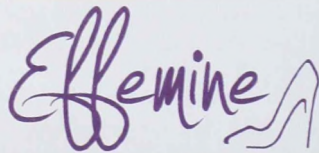
A FAKT Szakkollégium szervezésében október 7-én rendezték meg az Energetikai Körképet, ahol különböző szakértők mutatták be azokat a világszerte folyó folyamatokat, amelyek az energiaipar helyzetét, s annak piaci átalakulását befolyásolják. Az előadásorozat két blokkból állt. A körkép fő üzenete: A technológia fejlődésével újabb és egyre zölddebb energia-előállítási lehetőségek jelennek meg az energiaipar piacán, viszont ezek mindaddig nem lesznek versenyképesek, amíg az általuk előállított energia költsége nem közelíti a piaci árakat. Ahhoz, hogy egy környezetbarátabb világban éljünk, támogatni kell ezeket az új technológiákat, hogy versenyképesebbé válhassanak.

Az első előadó, Ságodi Attila, a KPMG energetikai és közüzemi szak-

torra szakosodott vezetője főként az EU-ra fókuszálva ismertette a 2004 óta tartó megújuló energiaforrások támogatásának ösztönző, kapacitásnövekedést elősegítő hatásait. Ezután Gyenes Péter, a PwC szenior menedzsere az e-mobility jelentőségéről beszélt. Az iparág fontosságát jelzi, hogy a világ CO₂-kibocsátásának 17%-a a közúti közlekedésből származik. Az első blokk záróelőadását Király András, a MOL kutatási portfólió osztályának igazgatója tartotta a shale gas (ez egy új keletű szénhidrogén, kőzetekben megtalálható energiaforrás) témakörben. A második blokkban Baji Csaba, az MVM csoport elnök-vezérigazgatója tartott prezentációt a magyar energiaipar helyzetéről és az MVM csoport tevékenységéről.

Az előadásokat és a bővebb beszámolókat a www.fakt.org.hu/energetika honlapon tekinthetitek meg.

Effemine nagyelőadás

A z Effemine őszi féléves nagyelőadása egy kerekasztal-beszélgetés lesz a magyar film legfontosabb szakembereivel.

Talán nem túlzás azt mondani, hogy a filmek mindenki életében jelen vannak, mégis kevesen látják át a politikai és gazdasági rendszert, amelyben azok készülnek. A kerekasztal-beszélgetésen betekintést nyerhetünk a kulisszák mögé; a produkció finanszírozásától egészen a filmek moziba kerüléséig. Megpróbáljuk kideríteni, hogy vajon anyagilag megéri-e magyar filmet készíteni, és egyáltalán milyen jövő áll a hazai film, az alkotók és a moziba járók előtt.

A magyar filmek őszi-téli dömpingje közepette szenteld ezt a szerda estét előadásunkra, hogy legközelebb, amikor a filmapos pénzek szétosztásától vagy egy újabb hazai film fesztiválgyőzelmétől hangos a sajtó, ne csak nézz, mint Rozi a moziban.

További novemberi programjainkért és a nagyelőadás részleteiért látogass el honlapunkra (www.effemine.hu) és Facebook oldalunkra!

Úgyis ott leszel!

Ha az ideális szombat este számodra fényűző és különleges, de mégis egy csipet pikáns örületől fűszeres, akkor ideje megkezdened a visszaszámlálást. November 22-én ugyanis ismét megrendezzük Magyarország legnagyobb beltéri, egyetesi, zenés-táncos rendezvényét, közismertebb nevén a Közgáz Gólyabált.

Egy pillanatra hunyd le a szemed, és képzelj el, ahogy a vörös szőnyegen lépsz be az egyetem ajtaján, mosolyogva és elegánsan, ahogy az a dresscode-ban meg van írva. Az aulába lépv magával ragad a koncerthangulat, és pár pillanatra elveszel a színes tömegben. Később egy pohár pezsgőt kortyolgatva sétálsz végig a folyosókon, ahol minden kis beugró és zug más-más meglepetést tartogat. Tegyük meg ehhez egy csipetnyi számmisztikát is: négy szint buli és fergeteges hangulat, hat egyedi tematikájú, kézzel készített helyszín, tizenkét pult széles italkínálattal, valamint öt színpad tizenhat felejthetetlen koncerttel.

Mindez nem álom. Az egyetem Fővám téri épülete egy estére valóban álarcot ölt, hogy helyt adjon az ország legnagyobb és legszebb gólyabáljának, mégpedig, idén nem más, mint Kovács Antal, a magyar cselgáncs első olimpiai bajnokának fővédnöksége alatt.

A bál színvonalas line-upja, melyen az alternatív zenétől kezdve, a retro irányába tett kanyaron át, egészen a dubstepig minden stílus felsorakozik, egy fesztivál plakátján is jól mutatna. Különleges fűszerként ráadásul az Egyesült Királyságból érkező MC SirReal (Freestylers) is színpadra lép a Cloud9+ oldalán.

A fellépők teljes névsoraért, a rendezvény részletes programjaért, jegyinformációkért és egyéb tudnivalókat érdemes felkeresni és követni a Közgáz Gólyabál honlapját (kozgazgolyabal.hu), Facebook oldalát vagy hivatalos blogját (blog.kozgazgolyabal.hu).

KÖZGÁZ GÓLYABÁL
2014. NOVEMBER 22.

NAGYSZÍNPAD	
22:30	MARY POPKIDS FEAT. HALOTT PÉNZ
00:00	BRAINS
01:30	CLOUD9+ FEAT. MC SIRREAL (FREESTYLERS) [UK]
02:30	SAVERNE
03:30	WHITEBOY

FÜTYÜLŐS SZÍNPAD	
21:00	SHOWGUN
23:00	DUBLIC
01:00	GYUREX

PLAYBOY SZÍNPAD	
20:30	MANGORISE
22:00	HALOTT PÉNZ
23:30	IVAN & THE PARAZOL
01:00	IRIE MAFFIA DJ's

SZÍNPAD	
22:00	GROOVEHOUSE
23:00	KEROZIN
00:00	V-TECH

JEGYÁRAK:

GÓLYA JEGY:	2.200 FT
CORVINUSOS JEGY:	3.200 FT
KÜLSŐS JEGY:	4.400 FT
CORVINUSOS SPANIJEGY:	12.000 FT
KÜLSŐS SPANIJEGY:	16.000 FT

JEGYÁRVÁSÁS A BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM FŐVÁM TÉRI FŐPULTEJÉN NOVEMBER 10. 13. ILLETVE 17-20 KÖZÖTT. TÖRZSRI INFORMÁCIÓK: KOZGAZGOLYABAL.HU

ExxonMobil

ExxonMobil brings together a diverse and talented workforce to take on the world's important energy challenges.

ExxonMobil hires employees not just for one job; we hire employees and provide opportunities for them to develop within a function (department) and in other functions over their career. Whether your background is in business-economics, IT, or languages, ExxonMobil has a challenging career waiting for you.

If you are interested, we are anxious to meet you and provide you with the opportunity to work within our Company - visit our web page www.exxonmobil.hu and apply right now.

**ExxonMobil Business Support Center
Hungary Ltd.:**

- Controllers
- IT
- Customer Service
- Internship Opportunities

ExxonMobil Brands

Havi belpol

Nem nyerhetnek az internetadó ellen tüntetők

▲ KELEMEN LUCI

Generációnk vizitdíja lett az internetadó. Egy nevenséges ideáról beszélünk: nem véletlenül nincsen nemzetközi példa az ehhez hasonló intézkedésekre, és jó okkal kerültünk vele a világsajtó címlapjaira. Ettől azonban még rendkívül szomorú, hogy mondjuk a magánnyugdíjak államosítása helyett pár száz forint miatt ment utcára az istenadta nép. Pláne, hogy érdemi változást nem fognak tudni okozni.

A magyar politikai elit mindig is rendkívüli kreativitásról tett tanúbizonyságot a sarcolás terén (a Napi.hu adatai szerint 34-ről 41-re nőtt a központi adók száma a második Orbán-kormány működése alatt). Minden egyes új adónál tüntetéseket szervez majd a nép, vagy a kevésbé nyilvánvalóan hűbavágó tételeket ugyanúgy figyelmen kívül fogják hagyni, mint eddig? A kérdés költői.

Politikai életünk problémáját az alternatívák hiánya jelenti. Nálunk boldogtalanabb helyeken is látjuk, mily keveset ér, ha az elégedetlen tömeg irányítás, jövőkép és vezető nélkül

távolít el egy népszerűtlen politikust: nézzük meg, micsoda boldog és vidám demokráciák sarjadtak az arab tavasz nyomán.

Aki érdemi változást szeretne a magyar politikában, annak nincs mese, be kell piszkolnia a kezét. A hatalmas apolitikus tömeget mobilizálva komoly változásokat lehetne elérni az országban: egy tüntetés pontosan erre képtelen. Nem fog alternatívát nyújtani számukra – és pedig pontosan ezek hiánya fojtogatja oly hosszú ideje már a magyar politikát. A most először utcára vonuló férfiak és nők nem fognak csak úgy az MSZP-re vagy a Jobbikra szavazni, pontosan úgy, ahogy a Békeemetre is csupán a már előzőleg is hithű fideszesek mennek el.

Az Erzsébet híd nem a Tienmanen tér: demonstrációkkal nem érhetőek el nálunk érdemi változások. A vizitdíjbotránynak is csak azért volt valódi hatása, mert egy alternatívát ígérő politikai formáció élt a lehetőséggel – és tényleg új korszakba vezérelte hazánkat, ítéljük meg őket bárhogyan is. Mondjanak bármit a nagyhangú szónokok (az Index megfogalmazása szerint a tüntetők „nem pártokra, hanem inkább társadal-

FOTÓ: REUTERS

mi önszerveződésekre, engedtlenségi mozgalmakra akarják alapozni az új ellenzékiiséget”), Magyarország problémái alapvetően politikai kérdésekre vezethetők vissza – és csak politikai eszközökkel lehet megoldani őket. Ha a gazdaság világában értékeljük a verseny pozitív hatásait, ugyanígy kell gondolkodnunk a hatalmi kérdésekben is.

Bármi is lesz az internetadó sorsa, választott vezetőink pontosan tudják, hogy egy apolitikus társadalom voltaképpen biánkó csekket adott nekik, mellyel eddig is és ezek után is boldogan élni fognak. Ezen és a többi, a rendszerváltás óta konzervált politikusi reflexen végső soron csak a politikai paletta szélesítése segíthet. El kell ma-

gyarázni a milliányi Manyi néinek, miért fontosabb egy új mozgalomra szavazni annál a pártnál, ami ad egy csirkét. Meg kell látni, hogy a négyszor annyi vidéki választó meggyőzése fontosabb, mint Budapest uralma – a Jobbik sikere is ebben rejlik. Kínkeserves, lassú, alulról építkező munka ez, mely sokkal kevésbé szexi, mint menetelni a főváros utcáin. Az érdemi változtatáshoz azonban nem tüntetni kell. Mert mi lesz akkor, ha a tiltakozó tömegnek végül sikerül elsöpörni egy nevenséges adónemet? Semmi az égvilágon. Jön a helyére egy másik, kevésbé bicskanyitogató formában – és oly mindegy, hogy narancsot vagy szegfűt dugnak az orrunk alá vele.

Tüntetés békével és szeretettel

▲ SÜLE ANDRÁS

Újabb országban vonultak utcára a demokráciáért – ezúttal Hongkongban. A könnygáz ellen esernyővel védekező fiatalok szeptember végén kezdtek bele a tüntetésorozatba. A tiltakozásra a 2017-es választásra vonatkozó reform sarkallta őket.

Az új rendszer ugyan komolyabb „választási szabadságot” biztosítana az egykori brit gyarmat lakóinak, ám a jelöltek még mindig egy központi bizottság állítaná ki. Ráadásul a lehetséges vezetőkre egy gumiszabály is vonatkozna, miszerint „szeretni kell Kínát, és szeretni kell Hongkongot”. A tiltakozók úgy gondolják, hogy Peking ezzel a kitéllyel megvétózhatna bármilyen neki nem tetsző jelöltet.

A demokrácia iránti vágyakozás mellett azonban más fontos tényezők is meghúzódnak a háttérben. Magas lakásárak, alacsony társadalmi mobilitás

frusztrálja az ifjúságot. Mindeközben a külön identitással rendelkező hongkongiakban visszatetszést keltenek a népi Kínából érkező újjazdag turisták.

Mégsem elkötelezett mindenki a forgalmas utak lezárásával járó tiltakozások iránt. A gazdagabbak és az öregebb generáció inkább ellenszenvvel tekint a főleg diákokból álló tüntetőkre. A „Vedd birtokba a központot békével és szeretettel” mozgalom ennek ellenére kitart. Immár második hónapja gyűlnek össze, hogy követeljék Peking bocsánatkérését, a kormányzó lemondását, és általános választásokat 2017-re.

A Kínai Kommunista Párt próbálja óvatosan kezelni a helyzetet. Nem szeretnék erőszakos eszközökkel leverni a mindeddig békésen demonstrálókat, mert a gazdasági károk mellett a lépés külpolitikai céljaiknak is keresztbe tenne. Peking ugyanis a Tajvannal való békés újraegyesítés kulcsának tartja az „egy ország – két rendszer” elvet, amelynek Hong Kong is haszonélve-

zője. Márpedig egy agresszív fellépés a mostani különleges státuszú területen elriasztaná a „tékozló tartományt” a visszatéréstől.

Ugyanakkor az is egyértelmű, hogy a központi vezetés nem engedhet, hiszen a gyengeség ilyen jele elindíthatna egy dominó-effektust, amely a szárazföldi területeket is magával ragadná.

A kínai vezetés ezért vár, remélve, hogy a tiltakozások elcsitulnak. Szerencséjére (vagy a titkosszolgálatok ügyességének köszönhetően) viszont, ha kell, tud vezéraldozatot mutatni. Lőng Can-jing hongkongi kormányzóról ugyanis nemrégiben kiderült,

hogy jelentős pénzüsszeget fogadott el egy ausztrál építőipari vállalatától. A korrupció ellen komolyan küzdő Kínai Kommunista Párt így akár eltávolíthatná a népszerűtlen vezetőt, ha úgy látná, ezzel képes elejét venni a további tüntetéseknek.

Nehéz megjósolni, mi fog történni Hong Kongban. Büszkeséggel töltheti el azonban szívünket, hogy ismét a mi generációnk áll ki egy magasabb célért.

(A cikk részben Dr. Salát Gergelynek, a PPKE docensének és Dr. Matura Tamásnak, a francia ESSCA adjunktusának október 16-i előadásán alapul.)

FOTÓ: MASHABLE

Vörösbe borul a szenátus

▲ KELEMEN LUCI

A november ötödikei félévi választásokon tarolt a republikánus párt az Egyesült Államokban, kongresszusi többségük növelése mellett megkaparintotta a szenátust is. Az amerikai belpolitikát eddig is a patthelyzet jellemezte, mivel a Fehér Házban ülő Barack Obama egyáltalán nem tudott kooperálni a Tea Party miatt egyre inkább jobbra szoruló ellenzékével. A szenátus vörösbe borulásával vajon még nehezebbé válna az együttműködés? A választán nem annyira egyértelmű, mint amilyennek elsőre látszik.

Bár a demokraták vereségei súlyosabbak voltak a vártnál, a republikánus térnyerést előre lehetett sejtetni. Vörös és billegő államokban zajlott a választás az Obama-kormányzat hatodik évében (amikor a regnáló kormány népszerűsége tradicionálisan mélyponton van), úgy, hogy a közbeszédet az elnök problémás intézkedései tematizálták.

Szigorúan választástechnikai szempontokat nézve viszont már a középtávú helyzet is a kékekeknek kedvez. A problémát azonban a 2016-os választások jelentik: megannyi, jelen állás szerint demokrata irányultságú államban (Wisconsin, New Hampshire, Pennsylvania és Illinois) választanak, ezért két év múlva teljesen visszafordulhat az ingva. Köztudott, hogy

a demográfiai változások – a spanyol ajkú és afroamerikai szavazók számának növekedése – is a konzervatívok ellen dolgoznak. A Tea Party is egy ketyegő bomba: bár a választás után Mitch McConnell bejelentette, hogy a szenátusi többség vezetőjeként pártközi alkukra és kooperációra szeretné helyezni a hangsúlyt, egyelőre még nem nyilvánvaló, hogy a keményvonalas csoportosulás képviselői mennyire fogják megnehezíteni az életét.

Egyelőre tehát még nem egyértelmű, hogy az elmúlt évek feszültségei fokozódnak vagy oldódnak: tény, hogy Barack Obama nem tette magát népszerűvé az elmúlt pár évben – elsősorban a közel-keleti és szíriai konfliktusok erőtlenné kezelésével, valamint a republikánusok számára továbbra is elfogadhatatlan egészségügyi reformmal. Az elnököt a kongresszussal való feloldhatatlan konfliktus rákényszerítette, hogy elnöki vétőkkel és rendeletekkel kormányozzon, amivel szintén nem szerzett sok hívet magának. Kérdés, hogyan akarja alakítani elnökségének utolsó két évét – és mennyire köti meg kezét a Republikánus Párt.

Mindettől függetlenül azonban előreláthatólag nem fog változni az Egyesült Államok hazánkkal kapcsolatos hozzáállása – Magyarország kelet felé sodródása pártfüggetlenül aggasztja politikusainkat, legalábbis, ha hihetünk McCainnek és társainak.

Nyugati szankciók – keleti szemszögből

▲ KOVÁCS DOBÁK-GÉZA

Rengeteget hallhattuk mostanában a hírekben, hogy az Európai Unió és az USA büntető rendelkezések sorozatával sújtotta a Krim-félszigetet magába olvasztó Oroszországot, de valahogy arról kevesebb szó esik, hogy mit is értünk el ezzel. Csak egy dolog biztos: Moszkva még mindig használja óriási befolyását a kelet-ukrán lázadók támogatására.

Az oroszok elleni nemzetközi szankciók tavasszal kezdődtek. Míg az első lépések csak a Putyin személye körüli magas beosztású, befolyásos emberek vagy katonai tisztviselők bankszámláját célozták meg, a következő intézkedések már konkrét intézmények, többnyire orosz bankok ellen irányultak.

Szeptemberben jöttek az újabb korlátozások, egy időben a kelet-ukrajnai szakadarak térnyerésével a frontokon. Ekkor a szankciók az orosz gáz- és energiaellátókat célozták meg, mint a Gazprom és a Lukoil. Minél nagyobb lett az orosz beavatkozás, annál keményebbé váltak a válaszlépések is.

Az Európai Unió és az USA egyértelműen az orosz csapatok kivonását szerezte volna elérni a felszítgetről, és a

nem hivatalosan támogatott donbass-i régióból. Hogy ebből mit sikerült megvalósítaniuk?

Amikor az EU szankciókat vetett ki Oroszországra, a Kreml válaszként elrendelte egyes uniós termékek importtilalmát. Ez önmagában azért problematikus az orosz gazdaság számára, mert az mérhetetlenül rá van utalva az európai piacokra. Emiatt Moszkvának új kereskedőpartnerek után kellett néznie, hogy befoltozza a hiányt gazdaságán – India és Kína pedig készségesen kihasználta a keletkező pénzügyi vákuumot. Oroszország eddig is komoly gazdasági kapcsolatban állt ezen országokkal, de most drasztikusan megnőtt ez irányú kereskedelmének mértéke.

És akkor ki is nyert ezeken a szankciókon? A válasz egyértelmű: Kína. Az ázsiai ország új piachoz jutott Oroszország személyében, ahonnan olcsó energiát tud importálni a már így is túlszűfolt népességnek. Ráadásul a kínai versenylőnyt tovább növeli az is, hogy a szankciók egyszerre csökkentik Oroszország és a Nyugat gazdasági erejét.

(A témában való elmélyüléshez segítséget nyújtott román kollégám, Vlad Ioan Dragomir, nemzetközi kapcsolatok orosz szakirányos hallgató.)

Ha egy politikus papolhat, egy pap is lehet politikus?

▲ VARGA LEVENTE

A legutóbbi önkormányzati választások idején is feltűntek olyan egyházi személyek, akik – pozitív vagy negatív – kapcsolatba kerültek az induló pártok egyikével, vagy bizonyos politikuskok kiszemelték őket maguknak.

Amikor a liberális demokráciák alapjait lerakva sok-sok évvel ezelőtt, honatyák az egyház és állam szétválasztásáról döntöttek, aligha gondolták, hogy bár az egyházak világi pozíciója közvetlenül megszűnik, közvetetten – saját hívőin keresztül – befolyása óriási marad. Gyakori jelenség nyugaton a vallásosság és politika szimbiózisa, ahogyan például az Egyesült Államokban a neokonzervatív keresztény fundamentalizmus egyértelműen az ottani jobboldal sajátja. Nyugodtan kijelenthetjük pél-

dául, hogy George W. Bush a számtalan amerikai protestáns egyház támogatása nélkül nem lehetett volna elnök. Az utolsó kelet-német külügyminiszter, a szociáldemokrata Markus Meckel teológusként kezdte. Am ezen országokban a valóban szélsőségesen fundamentalista – akár vallásos, akár ateista – nézeteket vallókon kívül konszenzus van mind társadalmilag, mind politikailag. Ilyen például Ausztria, ahol a szociáldemokratákat soha nem zavarta, hogy az ország erősen katolikus beállítottságú (így saját hierarchikus felépítése a keresztény egyházak közül a legkevésbé „demokratikus”, ellenben például a református egyházzal), és valamiért azt sem rótták fel a konzervatívoknak, hogy a túlzott vallásosság nem összeegyeztethető a nyugati liberális normákkal.

Természetesen Magyarországon más a helyzet. A Horthy-rendszer sajátos keresztény kurzusa, majd azt

követően a szocializmusban minden vallásosságtól való ódzkodás és a kereszténység en bloc stigmatizálása (klerikálfasizmus) teljesen felforgatta az itthoni szemléleteket. A szocializmus velünk élő ateista-agnosztikus világnézete már erős táptalajon bontakozott ki, azonban az egyházakhoz való pozitív viszonyulás az utóbbi időben szintén erősödni látszik. Próhle Gergely, a Magyarországi Evangélikus Egyház világi vezetője és az EMMI helyettes államtitkára így magyarázza a változást: „Valószínűnek látszik, hogy azért van szükség a nacionalizmusra, politizálásra egyházi (protestáns) körökben, mert a lutheri-kálvini tradíció elavulttá vált, nemcsak külsőségeiben, hanem lelkiben is, és nem elégíti ki a hagyományos protestánsok igényeit. Nagy bátorság kell hozzá, hogy valaki lényének legmélyéig elmerüljön; ennél sokkal könnyebb elhazudni, elgyűlölködni vagy elbagatellálni az egészet. Ezért el kell bújni valamibe. Itt kér magának lapot a jobboldali ideológia és Orbán Viktor, annak vezérszónoka. Az egyház erőtlenségét mi sem bizonyítja

jobb, mint hogy „ilyen mankóra kénytelen támaszkodni.”

Természetesen ez nem hungarikum, a mindenkori nyugati értelemben vett jobboldal a keresztény-konzervatív hagyományokra épít, míg 1968 után pedig több egyházellenes szólam is elhangzott a baloldal berkein belül.

Összességében tehát az úgynevezett nyugati liberális demokráciák is ki- és felhasználják az emberek vallásosságát akár saját maguk pozitív fényben való feltüntetése miatt, akár valamely újbaloldali antiklerikális csoport lába elé vetve a történelmi egyházak még meglévő maradványait, ezzel is további szavazatokat harcololva. Annyi biztos, hogy az egyházak helyes szerepe egy társadalomban soha nem a politikai játszmák és háttéralkuk eszköze kéne, hogy legyen. Az egyén szintjén azonban, ha egy közösség lelkipásztora felvállalja az adott közösség képviselőletét, megteheti. Minden joga megvan hozzá. Csak ha már erre adja a fejét, többé ne az egyházra és hívőkre számítson, hanem a népszuverenítésra és a választópolgárokra.

“Minden barátunkkal a párbeszédre törekszünk” – interjú Szijjártó Péterrel

FOTÓ: ORIGO.HU

▲ KOVÁCS-DOBÁK GÉZA

Mielőtt a politika színterére lépett volna, már az egyetemünk padját koptatta. Szijjártó Péter alig tizenkét évvel diplomázása után, harmincöt évesen Magyarország történetének második legfiatalabb külügyminisztere lett. Kinevezése után rögtön reagálnia kellett a Barack Obama által megfogalmazott kritikákra, amelyben az amerikai elnök a civil társadalmat zaklató rossz példaként említette a magyar kormányt. Feladata azóta se lett könnyebb, a kitiltási botrányal még feszültebbé vált az USA-val a

viszonyunk. Mindeközben az EU más tagállamaival is rendezésre vár néhány véleménykülönbségünk.

Elfoglaltságaira való tekintettel e-mailben kérdeztük a külgazdasági és külügyminisztert a kultúrdiplomáciai célokról, konfliktusainkról és hazánk jövőjéről.

Ön egyetemünkön szerzett oklevelet diplomáciából. Mi volt a leghasznosabb tudás, amelyet a Nemzetközi Tanulmányok Intézetében sajátított el?

Nagyszerű tanárok vezettek be minket ebbe az összetett tudományba. A világ valamennyi térségére való nyitottság mindenkin érződött, ami

– ahogy hallom – ma is az egyetem sajátja.

A minisztérium idén névváltoztatáson ment keresztül, belekerült a “külgazdasági” jelző. Jelenti ez más külügyi feladatok, például a kultúrdiplomácia háttérbe szorítását?

A világ nagyon sokat változott az elmúlt években. Ezen változások nyomán törvényszerűen változik a külpolitika szerepe is. Az eddig célnak tekintett klasszikus diplomáciai feladatok elvégzése most már alapkötelességnek számít, és arra alapozva kell elvégezni a gazdasági érdekek érvényesítését. A kultúrdiplomácia pedig szintén a minisztérium hatáskörébe került, amit nagyon fontos erőforrásnak tartok.

Ha már itt tartunk... a keleti nyitásnak vannak kulturális dimenziói is?

A kulturális kapcsolatok fejlesztése a keleti nyitás egyik erőforrása, ezért a tervek közt szerepel a Balassi Intézet hálózatának bővítése. Kifejezetten nagy jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy Magyarország a kínai fővárosban a közép-európai országok közül elsőként nyitott önálló kulturális intézetet. Nemrég nyitottunk meg Isztambulban, és a kormány döntést hozott egy új intézmény nyitásáról Bakuban.

Várható az olasz-magyar kulturális évadhoz hasonló kezdeményezés?

Nagya értékeliük az ilyen típusú kezdeményezéseket. Csak egy példa, hogy november 9-én kezdődött kezdődik Isztambulban a nemzetközi könyvvásár, melynek kiemelt vendége Magyarország.

Az elmúlt időszakban az USA és néhány EU-s tagország részéről eléggé gyakran érték kritikák

a kormányt. Milyen hatással vannak az ilyen krízishelyzetek a minisztériumi munkára?

2010-ben a választók bizalma alapján belevágtunk az ország megújításába, melynek során kizárólag a magyar emberek érdeke vezérel minket. Ez jár érdeksérelmekkel is, elsősorban nagy gazdasági szereplők esetében. Ez pedig magával vonja a támadásokat, melyekre mindig határozottan válaszolnunk kell. Ez a munkánk része.

Hogyan tervezi feloldani az EU-val és az USA-val felmerült feszültségeket?

Minden barátunkkal a párbeszédre törekszünk. Így tettünk az elmúlt négy évben az európai intézményekkel folytatott konzultációk során, melynek nyomán sikerült megállapodnunk a legfontosabb kérdésekben. Az Egyesült Államokkal való gazdasági együttműködésünk igazi sikertörténet, ez segíthet abban, hogy a nyitott politikai kérdéseket minél előbb le tudjuk zárni.

A kormányzati kommunikációban gyakran megjelenik a magyarok iránti tisztelet igénye. A magyar külügy hogyan reagálna arra, ha valamelyik másik ország követelne tiszteletet tőlünk?

Mi minden országgal szemben a kölcsönös tisztelet alapján álló kapcsolatokat építjük.

Milyen szerepet képzelt el hazánknak Európában az évtized hátralevő részében?

A mi érdekünk az, hogy Európa visszaszerezze elvesztett versenyképességét. Magyarország erősödése pedig hozzájárul ahhoz, hogy Európa újra erős legyen. Gazdasági sikereink nyomán az egész európai gazdaság erősödik. Azzal, hogy idén tartós növekedési pályára állítjuk a magyar gazdaságot, újra élenjárók leszünk.

Mikor érik utol a sánta, hazug diktátort?

▲ MAZÁN BARNA

Nem, ez a cím nem egy béna vicc akar lenni, inkább az ismert közmondást akartam vele felidézni, miszerint a hazug embert hamarabb utoléri, mint a sánta kutyát. És bár személy szerint nem tudom, mennyi idő lehet utolérni egy bicegő ebet, bennem igencsak megkérdőjeleződik a népi bölcsélet hitelessége, amikor az egész világ csak találgatni tud, hogy mégis mi történhet

a földkerekség legismertebb, hetven éve fennálló diktatúrájában.

Kim Dzsong Un, szereplésmániás észak-koreai diktátor ugyanis szeptembertől október közepéig nem mutatkozott nyilvánosan, aminek magyarázata a nyugati sajtó nem egy teóriával állt elő. Leggyakrabban arról lehetett olvasni, hogy a diktátor bokatorés miatt nem látható a távol-keleti rezsim manipulált médiájában, de október elején még az országban lezajlott puccs gyanúja is felvetődött. Aztán a hónap

közepén egy sétatáborral ugyan, de csak előkerült Kim Dzsong Un, így sokan nem fogadták el, hogy államszínny történt volna. Persze az elmélet hívei közül néhányan keményen kitartanak, és állítják, hogy az észak-koreai vezető már csak látszathatalommal bír.

Annyi bizonyos, hogy az elmúlt időszakban történt néhány különös esemény a diktatúra körül. Az ország egyik tisztviselője például elismerte a munkatáborok létezését, tizenöt év után újra felszólalt külügyminiszterük az ENSZ közgyűlésén, és még sorolhatnánk. Ami azonban még biztosabb – és egészen ijesztő –, hogy valójában senki nem tud semmit, mindenki csak találgat. Hiába a 21. század, hiába az internet, aminek segítségével másod-

percek alatt értesülhetünk bármiről, hiába hisszük, hogy a globalizált világ egy nyitott könyv azok számára, akik hozzáférnek a megfelelő technológiához, be kell látnunk, hogy tévedünk.

Az, hogy manapság még mindig létezhet egy, az emberi jogokat semmibe vevő, atomfegyverekkel rendelkező, diktatórikus állam, melynek vezetőjét a nyugati társadalom nem tudja teljes bizonyossággal megnevezni (és amelyről valószínűleg még így is többet tudunk mi, mint az ott lakó emberek), igencsak elgondolkodtató. Mindez ráébreszt minket, hogy sajnos a hazugságot egyáltalán nem biztos, hogy olyan könnyű tetten érni, és elszámoltatni, mint ahogy azt a közmondások naivitása sejteti.

Sajtóörkép

„Filmszerűen drámai pillanat volt” – Dezső András a Kágébéla-ügyről

FOTÓ: INDEX.HU

▲ KELEMEN LUCI

A hazai újságírással és a közelmúlt nagy port kavart oknyomozó cikkeivel kapcsolatos beszélgetéssorozat második állomásaként Dezső Andrásal beszélgettem, aki a kémkedéssel vádolt jobbikos EP-képviselő Kovács Béla történetét dolgozta fel.

Hogyan készült A nagy Oroszország kovácsolta frigy című cikk?

Ezt a munkát leginkább egy környezettanulmány elkészítéséhez tudnám hasonlítani: időben Kovács Béla születéséig kellett visszamennem, ki kellett derítenem, hol született valójában, kik voltak a szülei, milyen volt a gyerekkora. A cikkben szereplő japán cikket – mely bizonyítja, hogy feleségének van egy másik férje is – hónapokig kerestem, öt ember segítségével. A látszat ellenére ez az anyag alapvetően egy emberi és nem politikai történet. Több a hasonlóság a Sipos-üggyel (A Sipos-ügyet felgöngyölítő cikk szerzőjével, Magyarai Péterrel a Közgazdász októberi számában közöltünk interjút), mint ami elsőre feltűnhet: végső soron mindkettő egy emberi sorsról szól. Na jó, a Kovács-ügyben nyilván legalább ilyen fontos az orosz szál. Az egész anyag feltárása nagyjából öt hónapot vett igénybe, és még mindig megannyi feltárnivaló van vele, továbbra is dolgozom rajta.

„Most már nekem is lenne mit kérdezni a feleségemtől, nem csak magának” – mondta Kovács Béla Önnek akkor, amikor közölte vele információit Strasbourgan. Milyen érzés volt szembesíteni őt a tényekkel? Hogyan játszódtott le ez a jelenet?

Már előtte két héttel jeleztem neki, hogy találkozni szeretnék vele, és a lehető legközelebbi időpontra egyeztettem le egy találkozót: mielőbb akartam vele beszélni, nehogy eltűnhessen úgy, mint ahogy a későbbiekben és már korábban meg is tette. Már odafelé kiderült, hogy egy homályos Facebook-üzenetben a családja után kutakodó újságíróról írt. Tudtam hát, hogy tudta, hogy tudok valamit – de az is nyilvánvaló volt, hogy fogalma sincs arról, meddig jutottam a nyomozásban. Az irodában azonnal közölte is velem, hogy tisztában van vele: meglátogattam valódi édesanyját. Ezek után nekem szegezte a kérdést, hogy miért kutakodok a családja után.

Mi volt a válasza?

Közöltem, hogy ez fontos a történet szempontjából, és azt javasoltam, hogy beszéljünk tovább négyszemközt. Ahogy végimentünk az élettörténetén, több ellentmondás is akadt a történetben – a végén egy filmszerűen drámai pillanatban elé tettem a japán cikket. Az volt a benyomásom, hogy ő pontosan tudott a felesége háttértörténetéről, és valószínűleg azon

döbönt meg, hogy erre én is rájöttem – és nyilván megfordult a fejében az is, hogy akkor ezt az ügyészség is ugyanígy kiderítheti. Megköszönte, hogy felfedtem neki ezeket a dolgokat – de az volt a furcsa az egészben, hogy feleségének kettős életével szembesülve meglepően szenvtelenül nyilatkozott. Szerintem őszintétlen volt a reakciója. Azóta olyan dolgokat is megtudtam, amikkel szintén szívesen szembesítettem volna, még érdekesebb lett volna a beszélgetésünk.

Mit gondol a Kovács Béla-ügy fogadtatásáról? Különös, hogy a cikk megjelenése óta nagyjából egy hónapja teljes a csend...

Igen, valahol döbbenetes a passzívítás és a hallgatás, főleg annak fényében, hogy a Jobbik azt ígérte, kivizsgálja az ügyet, aztán persze nem történt semmi – bár hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem erre számítottam. Az ügyészség se nagyon erőlteti meg magát, hogy elérje Brüsszelben, hogy kiadják a mentelmi jogát. Úgy tűnik, hogy a Kovács-ügy kampánytémának remek volt, de sajnos utána voltaképpen elsikálták az ügyet. Normál körülmények közt nem állnak meg félúton az események feltárással.

Mi kellene ahhoz, hogy jobban megragadja egy ilyen történet az emberek érdeklődését?

A bonyolult és többszereplős történetek nehezebben mennek át – az egy mondatban összefoglalható történetek azok, amik el tudnak söpörni politikusokat. Ha egy államfő lopja a doktoriját, azt megértik az emberek, míg egy bonyolult céghálós svindlit már kevésbé.

A mostani ügyek feldolgozását megkönnyíti vagy megnehezíti az Egyesült Államok szerepvállalása? Elvégre ez minden szereplőnek új szituáció.

Az Egyesült Államok egyfajta hitelt ad a már megjelent történeteknek és mindennek, amit a sajtó kiderített eddig ebben a témában. Ennyiben mindenképpen segítség a független sajtónak az amerikai szerepvállalás.

Jobb a mostani közegben újságot írni, mint pár évvel korábban? Több a történet, de nehezebb kideríteni dolgokat róla.

Is-is. Nagyon izgalmas az egész, de nem tudhatod, hogy te vagy a céged mikor kerülsz sorra. Magyarországon nem a piac diktál. Ettől persze igaz, hogy most tényleg lehet újságot írni. Lubickolunk a sztorikban.

Nyáron Az értelmiség nyelvének útja az osztályhatalomig címmel írt véleménycikket. Mi áll egy ilyen írás mögött?

Egy kinevezés kapcsán jutott eszembe az az alapgondolat, hogy mennyire nehéz egy szervilis rendszerben megérezni a „benyulás” elvart szintjét: bármennyire ironikusan is hangzik a szöveg, azt teljesen komolyan gondoltam, hogy milyen nehéz lehet érvényesülni egy ilyen rendszerben. Alapvetően nem érzem műfajomnak a véleménycikket és a megmondást – tíz év után most érzem néha úgy, hogy tudok így érdemben a témához szólni, de most is gyakran félredobom –, de úgy éreztem, ez a kérdésvetítés megér egy cikket. Hol van az a pont, ahol még értékelik az akciózásodat és ahol már a holdudvaron belül is besokallnak? Ez egy nagyon érdekes kérdés.

Hol kezdődik a vélemény cikk és hol ér véget a szigorúan tényeszerű írás a mai sajtóban?

Ez egy borzasztóan nehéz kérdés újságírói és hírszerkesztői szemmel is. Az internetes sajtó, mondanom sem kell, már régen meghaladta a műfaji határokat, de a mostani címadási és szövegezési gyakorlat sokkal kisebb szabadságot ad az olvasóknak, ami az értékteletet illeti. Szinte magától értetődővé vált, hogy egy hír nagyjából felér egy kommentárral, és ezért egyre több lap egyre több cikket szól egyre inkább csak a szekértáborához. Másrészt a véleménycikkek is lehetnek tényekkel megalapozva, és a tényekből is áradhat az újságíró személye. Az értelmezés, a rálátás biztosítása a feladatunk, ezt a feladatot mindkét formátummal lehet jól és rosszul csinálni.

Érdeemes ma újságírással foglalkozni? Mit tanácsolna a pályára iránt most érdeklődőknek?

Azt, hogy várják ki, mi lesz itt. Ez néhány éven belül kiderül. Most még fogalmunk sincs, hogy fog kinézni ez a szakma hazánkban öt vagy tíz év múlva, de az elmúlt egy-két évben elképesztő változások zajlanak a sajtón belül. Az újságíró persze akkor tud valamit elérni, ha van kapcsolati hálójával: ha most lennék fiatal, én ezeknek a kapcsolatoknak a kiépítésével foglalkoznék, mellette pedig elsajátítanék egy olyan szakmát is, ami teljesen más, mint az újságírás. Az így megszerzett ismerősök és megismert szakértők más szférában is jól jöhetnek, és természetesen ehhez nem kell papír sem. Szintén nagyon fontosnak tartom a multimédiát: szerintem alapvető, hogy egy újságíró ma már értsen például a fotózáshoz vagy a videókészítéshez is – de a szakosodás is borzasztóan hasznos.

A Magyar Speciális Olimpia Szövetség

▲ SZABÓ SZILVIA

Magyarországon megközelítőleg 300.000 értelmileg sérült ember él. A hétköznapi élet egyik számukra legfontosabb cselekvési lehetősége a munka, a kulturális élet és a sport. Ezeknek az embereknek fogyatékoságuk súlyossága azonban igen kevés lehetőséget kínál arra, hogy az épekkel azonos körülmények között részeshessenek a sport minden áldásában, viszont segíti őket a társadalomba való beilleszkedésben.

Elsősorban ezen társadalmi hátrányok megszüntetésére és a sport értékeinek bemutatására csatlakozott Magyarország 1987-ben a Joseph P. Kennedy Jr. Alapítvány által alapított Speciális Olimpia mozgalomhoz, amelynek a II. fokozattal akkreditált tagja. A Special Olympics International (SOI) az értelmileg sérült emberek nemzetközi szervezete. 1968-ban hozta létre Eunice Kennedy Shriver (a néhai Kennedy elnök nővére), Washington DC.-ben. A Nemzetközi Olimpia Bizottság (NOB) 1988-ban ismerte el a Speciális Olimpia Mozgalmat, mint a világ egyetlen sportszervezetét, amely a nevében viselheti az Olimpia kifejezést. Napjainkban a világ több mint 150 országban 1 millió fogyatékos

sportoló, számos téli és nyári olimpiai sportágban edz és versenyez. A mozgalom célja – azon túl, hogy rendszeres testmozgást és versenyzési lehetőséget biztosítson az értelmileg sérült embereknek – az, hogy bemutassa a társadalomnak: ezek az emberek saját munkájuk, szorgalmuk és kitartásuk révén milyen teljesítményre képesek és megérdemlik az egyenlő bánásmódot.

A Magyar Speciális Olimpia Szövetség 1989 óta tervezi, szervezi és bonyolítja az enyhe, középsúlyos és súlyos értelmileg sérült, továbbá a halmozottan fogyatékos emberek rendszeres edzés- és versenyprogramját. Huszonhárom éves működése során a területi versenyektől a téli és nyári sportok világtájkáira való felkészülés számos egyéb rendezvényt szervezett. Rendszeresen tart edzőképző szemináriumokat, képviselőik részt vesznek a nemzetközi továbbképzéseken, és mindent megtesznek azért, hogy a mozgalom a széles magyar közvélemény számára is minél ismeretlenebb legyen.

A tagok között vannak speciális tantervű általános és szakiskolák, sportegyesületek, alapítványok, foglalkoztató és rehabilitációs intézmények, értelmi fogyatékosok napközi otthonai. Mintegy 2-3000 versenyző méri össze erejét évente a különböző sport rendezvényeken.

A szövetség sportolói a Special Olympics International (SOI) akkreditált tagjaként már több külföldi versenyen szerepeltek, legutóbb az antwerpeni nyári játékokon, ahol hat napon keresztül 58 ország, 2000 speciális olimpikegyesület küzdött 10 sportágban, ahonnan a magyarok összesen 19 arany-, 20 ezüst- és 23 bronzéremmel térhettek haza.

A felkészítő tevékenységeket és magukat a versenyeket is egyetemes értékek szerint bonyolítják le, melyek átlépik a földrajzi, nemzeti, politikai, nemi, életkori, faji és vallási korlátokat. Sportolók gazdasági körülményektől függetlenül részt vehetnek az eseményeken.

Fontos szerepet kapnak a sportolók családtagjai, barátai, segítői mind az edzések, mind a versenyek során.

Segítségük semmivel nem pótolható a közvélemény formálásában, a rendezvények hangulatának, illetve híreinek megteremtésében és megítélésében.

A mozgalom igyekszik bevonni a helyi önkénteseket, az iskolásoktól kezdve egyetemistákon át az idősebb korosztályokig, mind a civil, mind az üzleti, gazdasági régiókból is.

A Speciális Olimpia rendezvényei mindenki előtt nyitottak, arra törekednek, hogy odavonzzák a közönséget, rávegyék a média képviselőit, hogy rendszeresen tudósítsanak a versenyekről és egyéb programjaikról, mert általuk kaphatják meg azt a nagy nyilvánosságot, amivel bemutatathatják sportolóik különleges képességeit, ügyességüket, bátorságukat, örömeiket, sikereiket.

A gépek hajnala – az emberek alkonya?

▲ KELEMEN LUCI

Jól dokumentált tény, hogy a science fiction világában szeretik túlbecsülni a technológiai fejlődés gyorsaságát (elég csak a 2001: Űrodüsszeiára vagy az Alfa holdbázisra gondolni) – ettől azonban megkerülhetetlen marad a tény, miszerint mindennapi életünk egyre inkább automatizálódik, és a robotika szerepe is egyre nő.

Ez nemcsak az olyan, elsősorban kézenfekvőnek tűnő területekre vonatkozik, mint a Google önjáró autója vagy a szinte száz százalékban robotizált német Audi-gyárak, hanem akár az olyan – a felületes szemlélő számára megoly embernek ható – szakmákban is, mint például

az újságírás. A legegyszerűbb, 5W+H (who, what, where, when, why, how) típusú híreket egy svéd kutatás eredményei szerint gépesített rendszerek az olvasó számára teljesen elfogadható módon tálták (Journalism Practice – Volume 8, Issue 5, 2014; „Enter the Robot Journalist: Users’ perceptions of automated content”). Ami pedig a tanulást illeti, egy japán szoftver alig pár hete múlt felül a szabványos főiskolai felvételi teszt angol nyelvű részén a diákok átlagát.

A gyártási folyamatok robotizálására már rendelkezésre áll a technológia – az egész csupán pénzügyi kérdés. A legújabb iTermékeket majd akkor fogják gépek összerakni, amikor ez olcsóbb megoldás lesz majd annál, hogy a Foxconn gyáraiban

rabszolgabéért dolgoztatják a kínai munkásokat. Amikor ez a pont azonban eljön – és nem az a kérdés, hogy eljön-e, csak az, hogy mikor –, akkor munkanélküliek százmillióival kell majd szembenézniük a kormányoknak világszerte. Az előregedő társadalmak nyugdíjproblémájának (nem) kezelése pedig azt mutatja, hogy nagy valószínűséggel nem rendelkeznek megfelelő, nem populista válaszokkal ezekre a kérdésekre.

Érdekes azonban megfigyelni azt is, hogy milyen hatással van az emberi részvételre bármilyen diszciplínában az, ha a gépek túlnőnek rajtuk: a dámát a közelmúltban sikeresen megfejtették – tökéletes játék mellett döntetlen a végeredmény; a sakkprogramok pedig lassan egy évtizede gond nélkül verik a legnagyobb mestereket, akár gyalogelőnnyel is. Ezek a fejlemények azonban nem tették tönkre a sportok versenyszféráját, elméleti oldaluknak azonban komoly lökést adtak. (Persze meg kell jegyezni, hogy

a sakk esetén „csupán” a nyolc- és kevesebb bábos pozíciókra rendelkeznek garantált megoldással szilíciumalapú barátaink.)

Lehet tehát ezt jól is csinálni, ahogy az ipari forradalom által felszabadított szombat is mutatja: ki tudja, lehet, hogy egy szép napon már a pénzek is a hétvége része lesz. Sajnos kicsit több és kicsit hangosabb ludditáink lesznek, mint annak idején.

Ha már science fiction: a jól ismert történetben a világ első szuperkomputerétől közvetlenül bekapcsolása után azt kérdezik a tudósok, hogy létezik-e Isten. Az elosztóba hirtelen belesap a villám, az érzelemmentes géphang pedig így válaszol: „most már van”. Kevesbé didaktikus példa Peter Watts Starfish című könyve: a politikai irányításban segítséget nyújtó mesterséges intelligencia egy bizonyos ponton úgy dönt, hogy „jobb megoldás” az emberi faj helyett egy másik életformát favorizálnia. Érdekes tehát szemmel tartani a robotporszívókat.

Új tankönyvek, új remények?

▲ MAZÁN BARNA

Az országgyűlési választások előtt négy nappal a Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó (volt Nemzeti Tankönyvkiadó) és az Apáczai Kiadó megvásárlásával az állam lényegében egyedüli szereplővé vált a tankönyvpiacra. Ennek eredményeképpen idén szeptembertől 1500 iskolában új, kísérleti tankönyvekből kell a gyerekeknek tanulniuk, melyeknek létrehozására megszokott – és sokak szerint szükséges – egy év

helyett csak négy hónapot tudtak szentelni a szerzők. Felvetődik ilyenkor a kérdés: nem ment-e a szűkös határidő a minőség rovására?

Természetesen a kérdésre – mint Magyarországon sajnos majdnem minden közéleti kérdésre – politikai nézettől függően születtek meg a válaszok. A baloldali média az elmúlt hónapokban tele volt a tankönyvek hibáival, a jobboldal viszont mindent mindenhol rendben talált. A pedagógusokat is megosztották a tankönyvek, de ami összességében elmondható, hogy a külalakkal általában meg

vannak elégedve, és szarvashibákra eddig nem leltek, csak rossz megfogalmazásokra, kevésbé szerencsés nyelvezetre. Legélénkebben talán a Magyar tanárok Egyesülete adott hangot nemtetszésének, melynek elnöke, Arató László szerint az új, kilencedikes irodalomkönyv rövidsége miatt „mély tudást nem fog adni”. Elismeri ugyan, hogy vannak benne dicsérendő törekvések, például, hogy a tankönyv minden szerzőnél próbál utalást tenni a kortárs irodalomra, ugyanakkor azt gondolja, hogy ez a cél esetlenül valósul meg, és hogy a kötet szövegezése nagy némi kivétel volt maga után.

Én pedagógusgyermekként nem a tankönyvek tartalmában láttam a legnagyobb problémát (bár igaz, erről csak a híreken keresztül volt szeren-

csem tájékozódni, és azért időnként szembetaláltam magam néhány meredek dologgal), sokkal inkább abban, hogy a tankönyvpiac államosításával rengeteg igényes, eddig jól működő kötet tűnik majd el a süllyesztőben, és hogy ez az egész folyamat elveszi a tanároktól a választás szabadságát. De még ha nem is kifogásolnám, hogy a pedagógusok mostantól csak két kiadó könyvei közül választhatnak, akkor sem érteném (és nem is értem), hogy miért kellett ezt az egészet ilyen kapkodva csinálni. Miért kell a tanároknak olyan kötetekből oktatniuk, amit jóformán augusztusban láttak életükben először, és miért kell egy egész nemzedéknek olyan tankönyvből tanulnia, aminek hatékonysága kérdéses, de legalábbis nem bizonyított?

Megújuló Budapest

Burleszk Budapest belvárosában

▲ HORVÁTH MÁTÉ

Úgy tűnik, lassacskán a végéhez közeledik a Várkert Bazár és kapcsolódó beruházásként a Lánchíd utca rekonstrukciója. Azonban a projekttel a sokszori átadás ellenére is még mindig nagyon sok a probléma.

Idén áprilisban befejeződött a Várkert Bazár műemlék épületeinek felújítása. Az átadás azonban nemcsak a választások miatt esett akkorra – bár az egybeesés szerencsés volt a kormány szempontjából – hanem a tervező, Ybl Miklós születésének kétszázadik évfordulójának alkalmából is. A beruházás ezen része magas minőségben és színvonalon készült el, így panaszra a négy nappal későbbi bezárás ellenére sem lehet okunk.

A problémák a következő átadási határidő (augusztus vége) kitűzésével kezdődtek, ez elsősorban a kertek kialakítását nehezítette meg. Egyrészt, mert még nyár közepén is csak egy hatalmas kibetonozott gödör tátongott a várlejtő keleti oldalának helyén, másrészt, mivel bármilyen zöldfelület telepítése problémás a nyári hőség és szárazság közepén. A kívánt méretű fákat ráadásul külföldről kell behozni, ott viszont növényélettani okokból nem veszik ki a földből nyár közepén, általában zárva is vannak a kertészetek. De ezek természetesen a döntéshozókat nem érdeklik.

Abban az esetben pláne nem, ha a beruházás uniós támogatása függ az átadás idejétől. Ezért fordulhatott elő, hogy a második ceremóniára, melyen az újonnan épült föld alatti és feletti részeket adták át, valójában még mindig nem készült el. Azóta viszont többé-kevésbé igen, így vegyük sorra ezeket.

A várlejtő helyén létrehozott rendezvényterem és előtere (valamint a mélygarázs) a várakozásaimmal elmentésben remekül sikerült. Belsőépítészileg kiváló, megoldásaiban újszerű, különösen nagyszerűek a büfépultok belógatott világítótestei, a bemutatott Ybl-féle téglaszervezetek, illetve a színháztér LED-es falburkolata. Egyedül a lift problémás. Itt bent még jól néz ki, de ahogy kiér a neoreneszánsz kert közepébe, és hasonlóná válik egy régi Hajdu mosógéphez, egyből a bontás (akár saját kezűleg) jut mindenkinek az eszébe.

És ezzel el is értük egyrészt a problémákat, másrészt a felszínt. De kezdjük előbb inkább a pozitív résszel, vagyis az Öntőház-udvar kortárs kertjével. Ez igazából jól sikerült, semmi nagyobb hiba nincs benne, érdekes, teljesen vállalható és használható. Szemben az Ybl eredeti tervei alapján rekonstruált kerttel. Ez ugyanis sok sebből vérzik, tökéletes példája mind a tervezői, mind a kivitelezői és megrendelői dilettantizmusnak. Nem sorolnám fel mindet, de egy-két kiragadott példát azért igen.

FOTÓ: HORVÁTH MÁTÉ

Ilyen például a sétányok elvileg tömörített kavicsburkolata, mely nedves időjárás hatására állna össze közel szilárd járőfelületté, ez azonban itthon nincs meg, így természetesen már most széthordták a látogatók. A másik dolog ezzel kapcsolatban, hogy csak közel vízszintes felületre lehetne alkalmazni, ezért nem meglepő módon a rámpákról az első nagyobb eső lemosta. Vagy megemlíthetem az igényesen kivitelezhetetlen kavicsborítású árkokat, a burkolatba építhető, de ehelyett a földbe rakott lámpákat, a déli kortinafal felemás pártázatát, a túl széles és az esővíz elvezetésének megoldása nélkül megtervezett corten lépcsőtetőt vagy a túl meredek, és ezért a vizet megtartani képtelen rézsút.

A másik legnagyobb probléma az éjszakai díszvilágítás, amely a hozzá nem értésnek olyan példája, amit elret-

tentésként kellene bemutatni. Akárki is volt, aki a vízszintes, tehát horizontális rámpaművet pontszerű, azaz kvázi vertikális fényekkel világította meg, jobb lenne, ha felhagyna a szakmával. Emiatt ugyanis teljesen szétesik a homlokzat éjszakai látképe, nem értelmezhető épületként, amit a túlpartról megvilágítva látunk. Ezzel sikerült kiérdemelnie a Budapest legrosszabb díszvilágításának járó képzeletbeli díjat. Az északi és déli paloták megvilágítása azonban kifejezetten jól sikerült, és a természetes színhőmérséklet is támogatandó.

A kapcsolódó beruházásként lassacskán, az átadás után hónapokkal elkészülő, és még így is használhatatlan Lánchíd utcáról pedig már nem is beszélnek, hiszen annyira értékelhetetlen mind tervezői, mind kivitelezési szempontból, hogy felesleges is több szót vesztegetni rá.

BUM – the bubbly B in Budapest

▲ PRINCZ ORSOLYA

I believe we are all familiar with the dilemma of trying to get acquainted with a city we are visiting during the few days we get to spend there. We take the time to plan the trip, visit the sights which we cannot miss, and if we are adventurous enough, even spend a little time just wandering around and getting lost. Discovering the real face of a foreign city is often a tough job, but there are always opportunities for those who wish to take the challenge.

But what about your own city? Personally I love the feeling when, from time to time, I take a walk along a street - different from my usual route - and realize the number of spectacular places I have never seen before. Budapest's beauty lies in the unique way it combines history and tradition with the modern style of our present times.

We all start to feel the need to keep up with the constantly changing landscape and to find the chance to explore

the recently opened places. This need is realised and fulfilled in the form of a new cultural initiative called BUM.

BUM is a collaboration between businesses to create a new platform to showcase their services, improve their competitiveness and generate a colourful, bustling trade. During BUM walks, participants are guided through a particular district or street, where they are given an eye-opening introduction to its past and present.

We had the chance to take part in a BUM tour along Bartók Béla Street, which is one of the most culturally buzzing streets in Budapest.

We started our walk at Szent Gellért square and continued along the street. We learned about former noteworthy residents, and about the architects who designed the buildings, while we were shown around several cafés, galleries and design shops, all of which provide something extraordinary and fresh.

We visited VinoPiano – a wine bar which supports and provides top qual-

ity Hungarian craft wines from the most famous wineries of the country, and also provides opportunities for young musicians to demonstrate their talents.

Some of the cafés we visited were quality-oriented coffee shops, one with a unique used book exchange and a great atmosphere, another with far-reaching roots in family tradition. One innovative café has 3D printers which allow you to print your own designs. (Kelet Café and Gallery, Gottier Café, Operor 3D)

We were guided through galleries filled with prize winning paintings and photos by contemporary artists, and a designer shop with exhibition space for as yet undiscovered designers. (Faur Zsófi Gallery, Palmetta Design)

We saw the home of László Almásy, a Hungarian desert explorer, whose life served the basis for the protagonist in Michael Ondaatje's novel *The English Patient* and the movie adaptation of the book. Almásy's home now serves as a mosque.

Our trip terminated at the famous Hadik café, a centre of literary and cultural sophistication, and the stamping ground of many influential Hungarian writers. Here we had the chance to take part in a quick media conference,

with an open buffet filled with all the amazingly delicious food and delicate wines served by all the cafés. I believe this walk reminded us to always have time to step out of the grey every day – to stop, look up and see the beauty in things you would normally just pass by.

November is going international

▲ JULIA VALENTINYI

University gives you hundreds of opportunities. Studying what you have chosen of your own free will is only one of the perks. For those yearning to travel, to learn languages and see the countless

different cultures in Europe, Corvinus holds many possibilities. Great international connections will take you far. It may be that your internship will be in some foreign country, or just a semester spent abroad to perfect your language skills – live your university life to the fullest! This autumn our university is holding a double event

in the name of its internationality. For what better time than now, in our student years, to see the world and everything it has to offer. The name Erasmus+ isn't unfamiliar to the majority of students; this popular exchange program offers the opportunity to spend one or two semesters abroad, studying in another country, in another language. On November 18 you will be able to see it all – Erasmus Expo and International Day all rolled into one. Students who have the inkling to see different cultures and study abroad will be drawn to this event, but everyone is welcome! The organisers of the event are the International Relations Team of the Students Union and the József Antall Knowledge Centre. The aim of this event is to popularize Erasmus+ with all sorts of programs during the day. In combination with International Day, there will be dances, music and food from many different nations, as there was in April. All together 35 stands representing different participating organisations will be set up in the main hall of Building E. Among these will be the university, the Erasmus countries, as well as the Visegrád Four Cooperation (V4) exchange programs. Representatives from many countries including Campus Hungary and Campus China

will also be making an appearance. Besides the official organisations, who better to give advice and enthrall you with amazing experiences than the alumni exchange students? "Been there, done that." It's much easier to communicate with former students who know what it's like to be in your shoes. There will also be representatives from embassies and delegations from other universities. In short, every international connection and source of information the university has will be gathered together the main hall. If you're considering studying abroad, or just love to travel, you should definitely check it out. Who knows, the taste of foreign food might very well leave you yearning to taste (and see) more. Europe has so much to offer, so if you have the opportunity to see more, while not having to neglect your studies, wouldn't you take it too? International Day helps you experience different cultures – you can choose your country, so to speak. Try out what works for you, meet the people who know how it works, and talk to the organisations that can help you to actually get there. If nothing else, it's worth the while to check out the entertaining programs, the colourful national wear and the tasty dishes you can try too. November 18 is coming!

FOTÓ: HORVÁTH MÁTÉ

Egy új felsőoktatási rendszer hajnalán

▲ POLÁKOVITS FLÓRA

Nagy vihart kavart a közvéleményben, leginkább a fiatalok között, egy július 24-i törvénymódosítás. Egyes szervezetek az egyetemi autonómiát gyászolták, mások a pénzügyek átláthatóságának örömeire bontottak pezsgőt – számos pro és kontra érv sorakozott fel a kancellária bevezetéséről. Mit is jelent pontosan az új rendszer? Milyen változások várhatók, és vajon valóban veszélyben van az autonómia?

Általános és középiskolai tanulmányaink alatt mindannyian megismertük a kancellár kifejezést, ami a 11-12. században hivatalvezetőt

jelentett. Modern értelemben sem beszélhetünk jelentős különbségről, habár a munkavégzés már nem egyházi intézményekben, hanem az egyetemeken folyik.

Leegyszerűsítve azt mondhatjuk, hogy a 2014/2015-ös tanévtől kezdve a gazdasági főigazgató jogkörét – mindamellett, hogy a törvénymódosítás után megmaradt ez a pozíció – az egyetemeken egy, a miniszter által kinevezett személy, a kancellár veszi át. Az új név azonban nem csak a korábbi pozíció átnevezését jelenti: többek között a kancellár dönt a vagyongazdálkodási és jogi kérdésekben, ő gyakorol munkáltatói jogokat az egyetem alkalmazottjai és tulajdonosi jogokat az egyetem gazdasági társaságai felett.

Ezzel komoly centralizáció valósul meg, mondhatni a kancellár beleegyezése nélkül az egyetemen döntés nem születhet meg. Egyetemünkön nem jelent ez nagy változást, hiszen a gazdasági főigazgató eddig is a felsőoktatási törvényben meghatározottaknál szélesebb hatáskörrel rendelkezett.

A rendszerrel kapcsolatban a legnagyobb kritika, hogy mivel nem az egyetem maga választja a kancellárt, az egyetemi autonómia veszélybe kerül. A rendszerben valóban bekövetkezhet az a fordulat, hogy a kancellári feladatkörök betöltésével egy külső személyt bíznak meg, ebben az esetben pedig hosszú betanulási folyamat előzi meg a tényleges munkát. A Corvinus esetében az egyetem kinevezett kancellárja Pavlik Livia lett, aki régóta az intézmény munkatársa, így azt, s annak igényeit és lehetőségeit jól ismeri. Tavasz óta a gazdasági főigazgatói pozíciót is ő tölti be, ennek és szakmájának köszönhetően pedig a

gazdasági kérdésekben is naprakész. Ettől függetlenül a rendszer megkérdőjelezhető, hiszen amennyiben a Szenátus és a kancellár nem tud együttműködni, az bénító hatású lehet az egész intézményre. Gondoljunk csak arra az időre, amikor a kancellárhoz képest kisebb jogkörökkel rendelkező korábbi főigazgató, Rózsás Péter és az egyetem nem tudott jól kooperálni – gyakorlatilag az intézmény megfelelő működése volt veszélyben.

Balog Zoltán felsőoktatási államtitkár a kancellária ismertetésekor említette: a törvénymódosítást újabban fogják követni, a cél a felsőoktatás profiltisztítása. Azt, hogy mit is jelent ez, még nem tudhatjuk: szó volt a hallgatói önkormányzati rendszer átalakításáról és bizonyos egyetemek összevonásáról is. Komoly reformon megy keresztül a felsőoktatási rendszer, s hogy ez milyen hatással lesz az oktatás színvonalára, azt csak az idő döntheti el.

Vélemény

Kancellár kerestetik

▲ HORVÁTH MÁTÉ

A várakozásoknak és híreknek megfelelően, sok vita és médiacirkusz, valamint egyetemi hisztériakeltés után végül nyár végén biztossá vált a külföldi mintájú kancelláriarendszer bevezetése a hazai felsőoktatási intézményekben is. Az államhatalom szempontjából, azt hiszem, érthető a szigorúbb és közvetlenebb felügyelet igénye az általuk biztosított források elköltése felett, főleg az utóbbi évek egyetemi korrupciós és hűtlen kezelési botrányainak árnyékában.

A rendszerváltás óta sokszor világossá vált, hogy az egyetemi vezetőség – melyet saját területükön ugyan kiemelkedő oktatók és professzorok, de legtöbbször nem gazdasági szakemberek alkotnak – nem alkalmas egy ekkora szervezet pénzügyi igazgatására. Ez kezdetben inkább csak a fejlesztési lehetőségek korlátozódásában öltött testet, napjainkra azonban már (elsősorban a korábbi túlzott hitelfelvétel fizethetetlen törlesztőrészelei miatt) a mindennapi működés is veszélybe került.

Ezek után a fenntartó szempontjából jogosnak tekinthető az elvárás egy olyan rendszer kialakítására, amely az állami források felelősebb és átláthatóbb elosztását, illetve felhasználását teszi lehetővé. Ennek megoldására hozták nyilvánosságra a kancellári pozíció létrehozásáról szóló rendelkezéseket, melyek eredményeként nemrégiben ki is nevezték a felsőoktatási intézmények többségének élére a pályázaton nyertes, hol hozzáértő, hol pártkader új állami képviselőket.

Ebből a szempontból nekünk szerencsénk van. Pavlik Livia kancellár asszony hozzáértéséről már eddig is többször tett tanúságot, végzettsége és régi egyetemi alkalmazása miatt jól ismeri mind a pénzügyeket, mind a belső helyzetet, így valószínűleg együttműködése Rector Úrral és intézményünk vezetőségével harmonikus és eredményes lesz. Más intézmények pénzügyi igazgatásának élén találkoz-

hatunk pl. volt kormánypárti polgármesterrel is, akit pártja a városa pénzügyeinek átláthatatlansága és zavarossága miatt nem indított újra pozíciójáért az önkormányzati választásokon. Ennek fényében mi kifejezetten jól jártunk.

Az is egyértelmű, hogy valóban szükség van a hazai felsőoktatási gazdálkodás felülvizsgálatára, átalakítására és szorosabb felügyeletére. Elvégre az államnak, mint finanszírozónak joga van az általa biztosított források elköltésének helyességéről és költségvetési tervbe illeszkedéséről meggyőződni.

És ez, természetesen a mienkhez hasonló helyzet esetén, hosszú távon az egyetem számára is előnyös, még akkor is, ha elsősorban az autonómia korlátozásának és az oktatási módszerekbe történő beavatkozásnak tűnhet. Amennyiben ugyanis az állam elégedett az intézmények költségvetési fegyelmeivel, nem azt látja, hogy a pénz számolatlanul folyik el különböző korrupciógyanús vagy csak egyszerűen felesleges kiadásokra, akkor akár elképzelhető pár év múlva többletforrások biztosítása is. Hiszen amíg a támogatások nem érik el valódi rendeltetésüket, addig valóban nincs is értelme tovább növelni a finanszírozási keretet, ha az úgysem az oktatás színvonalának növelésére fordítódik, hanem eltűnik egy feneketlen pénznyelőben.

Márpedig pluszforrásokra szükség van az egyetemi rendszerben: a mi esetünkben a Budai Campus épületeinek és technikai/eszközparki felszereltségének már régóta időszerű, sőt lassan halaszthatatlanná váló teljes rekonstrukciója és fejlesztése sem oldható meg tisztán intézményi keretből.

Ezek alapján tehát belátható, hogy bizonyos szempontból szükség van egy olyan, az egyetem felett a pénzügyi és költségvetési fegyelmet betartató új rendszerre, mely szerencsés esetben mindkét fél, az állam és a felsőoktatási intézmények és polgárai számára előnyös módon képes rendezni a konfliktushelyzeteket. Egy esélyt mindenképp megérdemel az új berendezkedés.

FOTÓ: HORVÁTH MÁTÉ

Sajtószemle

▲ KLUBERT DÓRA

2013. március 25.**Népszava Online**

Klinghammer István felsőoktatási államtitkár nyilatkozata szerint a kancellária rendszerben a szakemberekből álló akkreditált testület kinevezi a pénzügyi felügyelőket. A kancellár feladata pedig többek között az lesz, hogy megmondja az egyetemi szenátusnak, mely szako(ka)t nem lehet tovább gazdaságosan működtetni.

2013. május 24.**Napi Gazdaság**

Az MRK elnöke, Mezey Barna nyáron úgy gondolta, hogy 2015. január 1-jéig biztosan nem születik meg a kancellári poszt. Az állam ugyanis már régóta betekintést és beszélést nyert az egyetemek gazdasági működésébe a gazdasági tanácsokon keresztül. Véleménye szerint a kancelláriának semmi

értelme nincs, hacsak nem annak belátásáról van szó, hogy a kormányzati ellenőrző rendszerek működésékeptelenek.

2014. június 17.**Inforadio.hu**

Balog Zoltán tárcavezető bejelentette, hogy a felsőoktatási törvény módosításának tervezete elkészült, de több részletszabály még kidolgozásra vár. Ezek érinthetik a hallgatói önkormányzatokat, a felsőoktatási intézmények tagolását és egyes szakok megszűnését is.

2014. július 18.**EduLine**

Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth Rádió 180 perc című műsorában elmondta, hogy az egyetemi kancellárok egy részének személye már eldőlt, kivétel nélkül elismert gazdasági szakemberekről van szó.

Vélemény

A kételyek rendszere

▲ DICSUK DÁNIEL

A nemrég bevezetett egyetemi kancelláriarendszerrel nem az a baj, hogy az intézmények elvesztik az őket évszázadok óta megillető autonómiájukat (mostanában annyit emlegették ezt a szót, hogy akár nagybetűvel is írhatnánk). A rendszer sok más összetevője azonban valódi gondot jelenthet, így az aktuális felsőoktatási közegben történő bevezetése komoly aggályokat vet fel a gyakorlati megvalósításokkal kapcsolatban.

Először is szögezzük le: az államnak mint fenntartónak igenis lehetnek elvárásai egy egyetemmel (vagy bármely más intézményével) szemben. Stratégiai, felügyeleti és sok más szempontból a fenntartónak kell utat mutatnia – jómagam el sem tudom képzelni, hogy – függetlenül attól, hogy egyébként ki mennyire ért egyet az aktuális kormány politikájával – miként működhetne ez az egész másként. Másodsorban: az állam a kancelláriarendszer bevezetése előtt is rálátott, és beleszólhatott egyetemi ügyekbe, például nagyobb összegű közbeszerzésekbe. És azért néhány vitatott rektori és egyetemi tanári kinevezés kapcsán is volt már arra példa, hogy az állam nem tartotta teljes mértékben tiszteletben azt a bizonyos autonómiát. Az persze tény, hogy mostantól sok ügybe – az egyetem szándékától függetlenül, sőt azzal ellentétesen kinevezhető kancelláron keresztül – az egyetemi Szenátus által választott rektort, mint elsőszámú vezetőt megkerülve szólhatnak bele.

Egyébként pedig minden törvény és rendszer annyit ér, mint ahogy és akik azt alkalmazzák. Tapasztalataim szerint egy nem világosan körülhatárolt, rugalmas és alkuképes jogköröket biztosító szabályozás is működhet egy magas demokráciakultúrával megáldott társadalomban, felelősen gondolkodó emberek között, míg máshol egy minden részletre kiterjedő, centralizált és mozgásteret nem biztosító regula is problémákba ütközhet. Márpedig a felsőoktatásban bevezetett kancelláriarendszerrel

(nem a Corvinuson, hanem Magyarországon!) ez a gond.

A kancellárt a miniszterelnök nevezi ki, minden előzetes egyetemi véleményezés nélkül, határozatlan időre. Következik ebből, hogy a megbízott személy hátráltatni fogja az egyetem működését? Természetesen nem, ugyanakkor ki sem zárható.

A kancelláré a döntés minden olyan ügyben, amelynek pénzügyi vonzata van (azaz minden ügyben). Következik ebből, hogy a kancellár mindenáron beleszól majd a rektorátus oktatási-kutatási tevékenységébe? Nem, de nem elképzelhetetlen.

A kancellárnak joga, sőt kötelessége átvizsgálni az egyetem és szervezeti egységeinek működését. Következik ebből, hogy a megbízója (kormány) totális kontrollt akar alkalmazni az autonóm intézménnyel kapcsolatban? Jöjjön nem, ugyanakkor... És még folytathatnánk...

Nem politikai vélemény, hanem tény, hogy a jelenlegi kormánypártok az érintettekkel való tartalmi egyeztetések nélkül intézik az ügyeket, így arra (a kancelláriarendszertől függetlenül) sincs biztosíték, hogy pont az egyetemekkel kapcsolatban kerülne sor rugalmasabb egyezségekre. Persze bízhatunk abban, hogy az egyetemi közegben dolgozó értelmiségi illetékesek a politikai szándéktól függetlenül, kompromisszumokra kész demokrata módjára, partnereiknek a kellő tiszteletet, szakterületük iránt pedig az elismerést megadva rendezni tudják a vitahelyzeteket. De ez például a kulturális élet terén sem jött be...

Mindebből látható, hogy a kancelláriarendszer, mint olyan, nem jelent közvetlen fenyegetést az egyetemi autonómiára és operatív működésre, sőt, valóban szólhatnak szakmai érvek egy megerősített gazdasági vezetői pozíció létrehozására. Ugyanakkor egy olyan rendszerről beszélünk, amely több kérdést vet fel, mint amennyi választ ad, legalábbis 2014-ben, Magyarországon biztosan. És az, hogy mindez például Németországban gördülékenyen működik, nem biztos, hogy a koncepció érdeme. Hanem a politikai kultúráé.

2014. augusztus 1. Világ gazdaság Online

Bódis József, az MRK elnökének álláspontja szerint jelentős a kancellárok személye. Ha az egyetem érdekeit helyezik előtérbe a kizárólagos költség-racionalizálás helyett, akkor pozitív kimenetelre is lehet számítani. Dr. Rostoványi Zsolt, egyetemünk rektora konkrét állásfoglalás nélkül nyilatkozott, a rendszert – véleménye szerint – önmagában nehéz megítélni.

2014. augusztus 1. Eduline

Palkovics László, felsőoktatásért felelős államtitkár szerint az egyetemi ellenőrzés során többféle hiba fordult elő: vagy nem voltak meg a belső szabályozók, vagy nem minden esetben követték őket. A gazdálkodás általános szabályai között is merültek fel

problémák, ezeket – akaratlanul vagy szándékosan – több esetben nem tartották be az intézmények. A vizsgálatok is alátámasztják a kancelláriarendszer szükségességét.

2014. augusztus 12.

A kancellári tisztség pályázatait július végén tették közzé. A lehetséges pályázók köre széles, mivel a felsőfokú végzettség mellett mindössze három éves – felsőoktatási intézményben, gazdasági társaságban, központi vagy területi közigazgatásban szerzett – vezetői gyakorlatot várnak el. A kancellárok munkáltatója az emberierőforrás-miniszter lesz.

2014. augusztus 15.**Eduline – MTI**

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának felsőoktatási államtitkára beszámolt arról,

hogy a huszonkilenc felsőoktatási intézmény kancellári tisztségére több mint háromszáz pályázat érkezett. A pályázók között megtalálhatóak vállalatvezetők, banki, felsőoktatási és államigazgatási szakemberek. A tárca célja, hogy október végéig valamennyi intézményben megkezdődjön a kancellárok munkája.

2014. október 16.**Napi Gazdaság**

Dr. Rostoványi Zsolt rektor nyilatkozatából kiderül, hogy a BCE kancellári posztjára belső munkatársak is pályáztak. Véleménye szerint ideálisabb lenne, ha közülük kerülne ki a választott, hiszen ismerik az egyetem belső működését, ami gyorsítja és megkönnyíti a munkát. Az egyik legégetőbb probléma a rektor és a kancellár ellentétes véleményéből fakadhat majd.

A rovatban szereplő írások nem az egyetem hivatalos álláspontját, csupán a szerzők véleményét tükrözik.

A professzionalizmus elismerése – rektori közlemény a kinevezett kancellárról

▲ DR. ROSTOVÁNYI ZSOLT

Balog Zoltán, emberierőforrás-miniszter 2014. október 31-én sajtótájékoztatót tartott, amelyen bejelentette huszonegy felsőoktatási intézmény kancellárjának a nevét. A miniszter tájékoztatása szerint a Budapesti Corvinus Egyetem kancellárjává Dr. Pavlik Líviát, az Egyetem megbízott gazdasági főigazgatóját nevezték ki, aki e pozícióban november 15-én

kezdte meg munkáját. A döntés hátterében nyilvánvalóan annak a professzionalizmusnak, szakmai hozzáértésnek az elismerése áll, amely az újonnan kinevezett kancellár eddigi tevékenységét jellemzi.

Pavlik Lívia már korábban, gazdasági dékánhelyettesként fontos szerepet játszott abban, hogy a Gazdálkodástudományi Kar a BCE legstabilabb pénzügyi-gazdálkodási helyzetű, mérlegét évről évre komoly – egymilliárd forint fölötti – többlettel záró karává

vált. Gazdasági dékánhelyettesként, majd ezt követően a Közgáz Campus igazgatójaként eltöltött időszak alatt lehetősége nyílt alaposan megismerkedni az Egyetem gazdálkodásának valamennyi fontosabb területével, a főbb szervezeti egységek tevékenységével. 2014 januárjától először Lukács János megbízott gazdasági főigazgató helyetteseként, majd április közepétől megbízott gazdasági főigazgatóként a gyakorlatban is bebizonyíthatta, mennyire képes az egyetemi gazdálkodás irányítására.

A 2014 januárjában belépett új gazdasági vezetés súlyos helyzetet örökölt: áttekinthetetlen gazdálkodást, az Egyetem fennállásának talán eddigi legnagyobb adósságállományát, s komoly bizalom-, illetve hitelvesztést részint az egyetemi alkalmazottak, részint a külső beszállítók körében. Pavlik Líviának meghatározó szerepe volt abban, hogy az elmúlt

hónapokban a Budapesti Corvinus Egyetem – a szakmai és a felügyeleti szervek véleménye szerint is professzionális és a hazai felsőoktatási intézmények előtt is példaértékű módon – felszámolta adósságállományát, és stabilizálta pénzügyi helyzetét. Több mint egymilliárd forintnyi kifizetetlen számlaállomány került kifizetésre, a kötelezettségeket az Egyetem naprakészen fizeti. Megszűntek a likviditási problémák, évek óta először nem került sor költségvetési előleg lehívására. Az Egyetem gazdálkodása rendezetté, teljes mértékben áttekinthetővé vált.

Kancellár Asszony teljes felkészültséggel, hitelesen, az Egyetem akadémiai vezetésének teljes támogatásával folytathatja munkáját az új szerepben.

Gratulálunk Kancellár Asszonynak, további munkájához pedig sok sikert és jó egészséget kívánunk!

„Az mi? ... Ja! Így inkább nem!”

▲ KOVÁCS-DOBÁK GÉZA

Mostanság újra napirenden van a kancelláriarendszer bevezetése a felsőoktatási intézményekben. De vajon mit is tudnak erről az érintettek, jelen esetben az egyetemeken, főiskolákon tanulók? A Corvinus Hallgatói Médiaközpont egy rövid közvélemény-kutatással járt utána annak, hogy mit is tudunk mi, diákok

erről, és mi a véleményünk róla.

A négy kérdésből álló „vox pop”-ra válaszolók többsége G karos volt, de K és T karos hallgató is szerepelt a listánkon. A négyből három kérdésnél nem segítettünk háttérinformációkkal, csak az utolsónál adtunk egy-két támpontot. Az első kérdésre, miszerint hallottak-e már a felsőoktatási kancelláriarendszerről, a válaszadók közel fele nemmel válaszolt, a későbbiekben viszont többnyire kiderült, hogy

hallottak róla, csak nem ebben a kontextusban. Ebből adódóan többnyire arra sem tudtak választ adni – néhány kivétellel, amik inkább csak bátortalan tippek voltak –, hogy tervezik-e ennek bevezetését a Corvinuson.

Iskolánkba már két évvel ezelőtt próbajellelleg bevezették ezt a rendszert, ami végül Rektor Úr és gazdasági főigazgató megromlott viszonyát eredményezte. Ezzel kapcsolatban a feltett kérdéseinkre – mit tudnak a „béta verzió” eredményéről – túlnyomó többségben a semmit volt a válasz.

Majd a hitelességre törekedve némi háttértudást adtunk a válaszolóknak, hogy ezek után el tudják dönteni, mit is gondolnak az átalakításokról.

A megkérdezettek 80%-a nemmel válaszolt, leggyakrabban azt emelve ki, hogy az egyetemek és főiskolák sokat veszítenének autonómiájukból. Az az érv is elhangzott, hogy az intézkedéssel a kormány legitimitásának erősödését érzékelik. Szerintük inkább a gyakorlati kivitelezés sikertelensége volt a gond a múltban. Az igennel szavazók tábora többnyire jól fogadta a hírt, mivel szeretnék, ha a kormánynak beleszólása lenne abba, amire pénzt ad a felsőoktatásnak.

Sok a kérdés, egy azonban bizonyos: új időszakba lépett a felsőoktatási rendszere, és a következő év biztosan hasznos tapasztalatokkal fog szolgálni mindenkinek.

Nem Bismarck volt az első

▲ SÜLE ANDRÁS

Mint oly sok titulus, a szóban forgó kancellár is az ókori Róma jogrendjéből eredeztethető. A hajdani birodalom idején a fontos okiratokat tároló törvényszéki helyiséget elzárták az illetéktelenektől. Az erre szolgáló rácsot latinul „cancelli”-nek nevezték, a kapu-ört pedig „cancellarius”-nak. Később az utóbbi szóval kezdték el illetni a teremben tevékenykedő írnokot is, aki Nagy Konstatin idejében komoly hatalomhoz jutott más tisztségviselők felett.

A birodalom felbomlása után a kancellári poszt az egyház életében maradt meg, de hamarosan a szekuláris világban is újra megjelent. Általában az uralkodó (vagy a pápa) szolgálatában lévő személyt nevezték így, aki adminisztratív feladatokat töltött be. Iratokkal, rendeletekkel, kiváltságleve-

llekkel foglalkozott, azok szerkesztését és kiadását felügyelte, érvényesítette ura akaratát.

Az első egyetemekre is így kerültek kancellárok. A pápa vagy a császár nevében igazgatták az adott oktatási intézményt, de idővel a pozíció a legtöbb országban átalakult.

Az egykori brit birodalom érdekkörébe tartozó angolszász és garmati államokban a tisztség ceremóniálisává vált. Betöltője ma is egyfajta védnökként képviseli az intézmény érdekeit, de annak napi munkájában nem vesz részt. Az ottani felsőoktatási intézményekben a tényleges hatalmat az alkanellár gyakorolja. Másol Európában teljesen megszűnt ez a poszt, átvette a helyét az oktatók és hallgatók által megválasztott rektor.

Finnországban viszont történelmi okokra visszavezethetően mindkét pozíció megmaradt. A kancellár ott is egyfajta képviseleti funkciót tölt

be, mint az angol egyetemeken, de hatáskörébe tartozik a professzorok kinevezése és a doktori címek átadása is. Korábban formálisan a köztársasági elnök jogának számított a kancellár kinevezése, de a szokások megkövetelték, hogy egyeztessen előtte az egyetemmel. 2009-től az intézmény már önállóan dönthet arról, kit jelöljön ki a posztra. Általános jellemző Finnországban, hogy korábban az intézményben tanuló, tanító vagy akár korábban rektorként is tevékenykedő személyek kerülnek ebbe a pozícióba.

A lengyel egyetemeknek is van kancellárja, de ez a tisztség csak elnevezésben azonos a korábban említettekkel: a rektor által kinevezett főigazgató pozícióját szokták így emlegetni. A kancellár feladatai itt nincsenek is törvényileg szabályozva: az intézmények szabadon határozhatják meg.

Komolyabb szereppel a titulus a vizsgált országokon belül csak a német felsőoktatásban rendelkezik, ahol nagyjából harminc éve vezették

be (vagyis igazából vissza) a kancelláriarendszert. Kezdetben ott is állami kinevezésről volt szó, mára azonban az egyetemek szenátusai választhatják meg a kancellárokat, amely döntést a tartományi miniszternek csupán jóváhagynia kell. Szerepük itt a leginkább széleskörű: egyszerre felelősek a gazdasági és üzemeltetési feladatokért is. A posztot legtöbbször jogi végzettségű emberek töltik be, ritkábban közgazdászok. Esetenként változó, hogy határozatlan vagy határozott idejű munkaviszonyban vállalják el a munkát.

Az idén bevezetett magyar rendszer egyértelműen a németet tekinti példának, igaz, nálunk jóval több jogkört kapnak a kancellárok: például vétőjoggal is rendelkeznek, ami a gazdasági kérdéseket illeti. Szintén komoly különbséget jelent, hogy itthon a vizsgált országokkal ellentétben a kormány, pontosabban a miniszterelnök nevezi ki őket, egy nem nyilvános pályázat alapján.

„Magunknak kell megteremteni a biztonságot” – interjú Dr. Pavlik Líviával

▲ PEKOLI MIKLÓS

Avárnál közel három hónappal később, október 31-én hirdette ki Balogh Zoltán, az emberi erőforrások minisztere a felsőoktatási intézmények élére kinevezett kancellárok névsorát. A Budapesti Corvinus Egyetem legfőbb gazdasági döntéshozója november 15-től Dr. Pavlik Lívia, korábbi megbízott gazdasági főigazgató. A frissen hivatalba lépett kancellárt a pályázatról, az elinduló rendszerről és a felmerülő agályokról kérdeztük.

Első egyetemista napja óta szoros kapcsolatban áll a mostani Corvinnusszal. Mi motíválta ez idő alatt, hogy végig itt maradjon?

Nagy örömmel szolgált, hogy hallgatóként itt végezhettem a tanulmányaimat, akkortól él bennem az Egyetem iránti elkötelezettség is. A Phd-met is itt szereztem, és ma a kar docenseként dolgozom. A gazdasági területen hat évvel ezelőtt indultam el, amikor Hofmeister dékán asszony úgy látta, velem tudná folytatni azt a munkát a Gazdálkodástudományi karon, amit Bosnyák János kollégámmal elkezdett. Ez négy év dékánhelyetteséget jelentett, majd amikor 2012-ben lejárt a mandátumom, úgy éreztem, szeretnék valami mást csinálni, szélesebb körben látni, hogy mi történik az Egyetemen – így lettem a Közgáz Campus igazgatója. 2013 decemberében, miután Varga Mihály miniszter úr Lukács Jánost bízta meg az Egyetem gazdasági főigazgatói teendőivel, János megkeresett, hogy közösen próbáljuk meg az intézmény gazdasági működését egy olyan pályán elindítani, ami stabilabb környezetet tud teremteni. Előbb helyettesként segítettem munkáját, április óta pedig megbízott gazdasági főigazgató voltam.

Részben meglepetés volt az Ön kinevezése, ugyanis Orbán Viktor elsősorban nem „belső embereket” szeretett volna a kancellári pozíciókba. Mi az oka annak, hogy ekkora corvinus múlttal mégis kinevezést kaphatott?

Mіндеzen hírek mellett azt is hallhattuk többször, hogy bár a törvény nem fogalmazott meg szigorú szakmai elvárásokat a kancellárokkal szemben, ez mégis nagyon fontos szempont lesz a döntésnél. Megpróbáltam nem foglalkozni az egymásnak néha ellentmondó sajtóhírekkel, úgy gondoltam, meg kell várni az eredményt. Mindenesetre megerősíthetem, hogy a pályázati időszakban is a munkavégzésre koncentráltam, és kizárólag szakmai kérdésekben nyilvánultam meg, nem próbáltam más útvonalon előnyökre szert tenni.

Mivel bővül a feladat- és hatásköre?

A törvény szerint a jogi, igazgatási, informatikai, valamint az üzemeltetést és az oktatást közvetlenül kiszolgáló adminisztrációs háttér kancellári hatáskört jelent a jövőben. Azonban hozzá kell tenni mindehhez, hogy a jogszabály lehetőséget ad arra,

hogy a kancellár a feladatait meghatározott tevékenységek tekintetében delegálhatja. Vagyis meg kell találni azt a vágási felületet, amely mentén a hatáskörök és feladatok a kancellár magánál tartja, és amelyeket logikusabb és hatékonyabb delegálni más szervezeti egységekhez, illetve azok vezetőihez. Ezeket a döntéseket nem egy személyben, hanem tárgyalások során egyeztetve szeretném meghozni. Azt szeretném, ha kialakulna egy olyan szemlélet a már remekül működő akadémiai mellett, amely szerint fontos és szükséges a racionális gazdasági-igazgatási jogi működés, és ennek szervezeti kialakításában egyezség születhet.

Mik lesznek a leginkább érezhető elemei a rendszer bevezetésének?

Rövid távon a már említett szervezeti változások. A kancelláriarendszert fel kell használnunk arra, hogy javítsuk az eddigi működési feltételeket. Azonban természetes, hogy ez nem lehet egy törésvonal, szükséges a változást hosszasan menedzselni, ahogy ezt tudjuk, hiszen minden szervezet kisebb vagy nagyobb mértékben, de ellenáll a változásoknak. Meg kell találni azokat a határvonalakat, amelyeknél el tudjuk mondani, hogy a feladat inkább gazdasági, pénzügyi, jogi, mintsem akadémiai. Nagyon sok olyan terület van, ami nem fehér vagy fekete. Ezeknél lehetnek mérlegelési szempontok, amelyekben döntésekre kell jutni. Hosszú távon azt szeretném, ha az oktató-kutató munka mellett a gazdasági, igazgatási, jogi stb. területről is elmondhatnánk, hogy színvonalasan működik az Egyetemen.

A minisztériumnak milyen elvárásai vannak Önnel szemben?

Az elmúlt időszakban volt alkalmam többször is találkozni Palkovics államtitkár úrral. Minden megbeszélést a kökemény szakmai kérdések jellemezték. Olyan témák merültek fel, mint hogyan lehetne a felsőoktatás működését hatékonyabbá tenni, plusz bevételi forrásokat találni, miként lehet az oktatási szerkezetet méretgazdaságossá átalakítani, s mindehhez milyen jogszabályi változások szükségesek. Ezek nem sugallnak olyan elvárásokat, amelyek nem eshetnek egybe a mi érdekeinkkel. Azonban nincsenek illúzióim: előfordulhat, hogy lesznek olyan tulajdonosi elvárások, amelyek a felsőoktatás egészének az érdekeit szem előtt tartva számunkra nem feltétlenül jelentenek pozitívumot. Ugyanakkor biztosan lesznek olyanok is, amelyek nekünk kedveznek. Remélem, ez utóbbiból lesz több.

Mint oktatót kérdezem: ésszerű és szükségszerű volt egy ilyen pozíció bevezetése?

Bátran azt tudom mondani, hogy igen. Volt öt olyan évem, amikor bár oktató voltam elsősorban, de az volt a feladatom, hogy a gazdasági szempontokat megpróbáljam erősíteni. Eddig is igyekeztem hangsúlyozni, hogy a dolgok gazdasági vonatkozása olyan fontos szempont, aminek figyelembe vétele nélkül

nem lehet hosszú távon működni. Állami intézmény vagyunk, de nem bízhatunk abban, hogy állandó jelleggel lesz egy olyan sűrűn szőtt háló, amit, ha zuhanunk lefelé, akkor valaki kifeszít alattunk. Magunknak kell megszöni, hogy biztonságban érezzük magunkat.

Az Estében november 3-án azt nyilatkozta, hogy a vitás kérdéseket már a szenátusi ülés előtt le kell tisztázni.

Nem a Szenátuson kell megvívni a csatákat, vagy legalábbis nem primerben. A legfőbb döntéshozó szerv a Szenátus, de a tagjaitól nem várható el, hogy az ülést megelőzően minden napirendi pontban olyan mélységig elmerüljenek, hogy az alapján kelljen az érdemi vitákat lefolytatni. Ezért vannak az előzetes szakmai egyeztetések, előkészítő testületek. Az erőpolitika nem a megfelelő út: akár a rektor, akár a kancellár kívánja ezt tenni, elmérgesíti a viszonyt, az pedig egyáltalán nem jó az intézménynek és tagjainak.

November 15-től megüresedik a gazdasági főigazgatói pozíció. Be fogják tölteni, vagy megszűnik?

A főigazgató helyettesi pozíció április óta betöltetlen, és ez több más munkakörrel is így volt a GMF-en. Arra vártunk, hogy a kancellár majd felépíti az új szervezetet, és megpróbáltunk ezzel a csökkentett kapacitással kitartani. A GMF vezető kollégái és munkatársai erőt és időt nem kímélve támogatták a munkámat, amit ezúton is szeretnék megköszönni nekik. Most viszont racionalizálni kell a helyzetet és a szervezeti működést. Az eddigi operatív teendőimet már én sem fogom tudni olyan mélységben elvégezni, ahogy az szükségeltetik, ezért elengedhetetlen egy gazdasági igazgató kinevezése. Teljesen azért nem szeretnék kivonulni a napi ügyek operativitásából – már csak azért sem, mert ezt imádom csinálni.

Határon túl

Alpesi karrier

▲ TÓTH TAMÁS

Kinek ne fordult volna meg a fejében a külföldi karrierépítés csábító gondolata? Főleg, ha Svájcra, Európa kincseskamrájának tartott és sokak által a gazdagsággal azonosított országra gondolunk. De vajon mi a titka a sikernek, hogyan lehet ott érvényesülni – és legfőképpen: mi az ára a svájci karriernek?

A svájci gazdaság alapja a magasan képzett munkaerő, amely a húzóágazatok, így a mikro- és biotechnológia, high-tech ipar, gyógyszeripar, valamint a bank- és biztosítási szektor mozgatórugója. Ezzel egy időben a munkanélküliségi ráta átlagosan mindössze 3%, ami

Európában egyedülálló. Mindemellett a munkaerőpiaci adatok alapján elmondható, hogy a munkavállalók több mint 20%-a külföldi vendégmunkás, akik elsősorban az építőiparban vagy hotelekben dolgoznak – de nagy igény mutatkozik a műszaki szakemberek, mérnökök és informatikusok iránt is.

A legtöbb ember kis- és középvállalkozásoknál dolgozik. Az átlagfizetés régióként nagy különbségeket mutat, de összességében havi 5000–6000 svájci frank (CHF) körül mozog. Munkakereséshez a munkaügyi irodák segítségét érdemes igénybe venni; egy évnél hosszabb ideig tartó munkaviszony esetén azonban elsőként előzetesen tartózkodási engedélyt kell igényelni az illetékes idegenrendészeti

hivataltól, mely egyben munkavállalási engedélyt is jelent.

A svájci felsőoktatás (ahol elengedhetetlen a nagyon jó német, francia vagy olasz nyelvtudás) szintén a bolognai rendszer alapján működik, ám néhány dologban eltér a megszokottaktól. A tananyagok meghatározása ugyanis hagyományosan az egyes intézmények feladata, így a svájci felsőoktatás a nemzetközi versenyhelyzetben is igazán innovatív képzéseket tud nyújtani. Érdekes, hogy 2004-ben még a hallgatók 85%-a tanult tovább mesterképzésen, amely arány 2006-ban jelentősen lecsökkent: hozzávetőlegesen minden negyedik diák tanul tovább az alapképzés után. Ennek oka az, hogy a svájci oktatási rendszernek nem célja a mesterképzésben tanulók számának növelése, a folyamatot ugyanis a munkaerőpiaci igényekhez igazítják.

A fizetendő költségek egyete-

menként változhatnak. A tandíj 500–2000 CHF, de az intézmények külön szemeszterdíjat is kérhetnek, ami kb. 40–120 svájci frank. Ez az ár a külföldi hallgatók esetében a többszörösére is emelkedhet. Tehát a nemzetközi diákok egy szemeszterben 630–4000 svájci frankot is fizethetnek. A megélhetési költségekről csak ezután lehet elgondolkodni: éves szinten 18 000–28 000 CHF között mozog, az egyetem elhelyezkedésének és az egyéni igények függvényében. Ez persze elég nagy terhet ró az utazni és tanulni vágyó hallgatókra, de mint máshol, itt is szerezhető ösztöndíjak. E lehetőségekkel kapcsolatban érdemes felkeresni a budapesti svájci követség (www.eda.admin.ch) honlapját, illetve amennyiben valaki svájci oktatási intézménybe kíván beiratkozni, közvetlenül felkeresheti az intézmények oldalát, vagy a Svájci Oktatási Portálon is tájékozódhat.

Tervezd meg te a jövőd! – workshop-nap a KarrierExpón

▲ TÖRÖK ANNA

Mint minden évben, idén összesen megrendezték a KarrierExpót, ahol több tucat vállalat képviseltette magát, odacsalogatva a kíváncsi bámszokódókat és a tudatos álláskeresőket egyaránt. Bár idén a vártnál kevesebb standot állítottak, így is egy kisebb mutatóvannal ért fel, mire átverekedtem magam a hatalmas tömegben. Ez az állásbörze újdonsággal is kecsgetett: az egész nap folyamán különböző, érdekesebbnél érdekesebb műhelyfoglalkozásokon lehetett részt venni. Ezek közül én épp az egyikre, mégpedig a Karriertervezés Workshopra siettem.

Amint beértem az előadóba, két lelkes ember fogadott, akikről később kiderült, hogy a műhely vezetői és egyben a Life Company coach-jai, név szerint Sudár Györgyi és Kovács Róbert. Lehuppantam hát egy székre a körben, ahol már ki is szúrta pár ismerős arcot – a foglalkozásnak köszönhetően azonban újabb oldalukat ismerhettem meg, ugyanis olyan gondolatokat osztottunk meg egymással, amelyekről az egyetem falai közt kevés szó esik, pláne idegenek előtt. Ilyen volt például a bevezető kérdés is: ha a pénz nem számítana, mivel foglalkoznál? Volt, aki az úrutazást említette, más a régész vagy festő szakmát választotta, teljesen függetlenül az egyetemi tanulmányaitól.

A kérdést egy rövid beszélgetés követte, majd a tréner felvázolták a workshop programját: virágot fogunk rajzolni. A látszat azonban csaló: bármennyire is gyerekesnek tűnt ez elsőre, valójában egy egyszerű, de annál hasznosabb funkcionális eszközt jelentett, ugyanis a virág hét szirmához egy-egy kérdéskör kapcsolódott. Az elsőbe az elvontan megközelített érdeklődési területek kerültek. A következő kettő szírom a számunkra lényeges munkakörülményeket és az ideális munkatársak tulajdonságait reprezentálta. A negyedik és az ötödik feladat ennél komplexebb volt: a leendő hatáskörrel és fizetéssel kapcsolatos elvárásokat, valamint az ideálisnak tartott lakókörnyezetet kellett rögzítenünk.

A műhely egyéb, bizonyos szempontból érdekes meglepetéseket is tartogatott. Felmerült a kivándorlás problémája, amely kisebb vitát váltott ki az egybegyűltekből, de ez már inkább a következő szíromhoz kapcsolódott, amely az értékekről és a célokról szólt. Megdöbbentő volt látni, hogy ilyen kevés embernek mennyire más ambíciója és értékrendje van. Nagyon sokan preferálták a külföldi életet, míg páran a szöges ellentétét állították – érthető okokból, mivel nekik emiatt szakadt szét a családjuk.

Végül az utolsó szírom a jövőben hasznosítani szándékozott készségeket gyűjtötte egy csokorba. Ez a feladat remek példa volt arra, hogy mindenki elgondolkozzon: rendben, itt vagyok egy nívós egyetemen, de miben is vagyok

FORRÁS: LIFECOMPANY.COM

jó igazán? Miben vagyok jobb, mint a többiek? Jobb vagyok egyáltalán?

A hétszirmú virág tehát, mint egyszerű szimbolikai eszköz, azt a célt szolgálta, hogy az ott jelenlévők mélyebben megismerjék önmagukat és tulajdonságaikat, továbbá, hogy minél jobban tudjanak döntéseket hozni, és kontrollálni azokat. Bizonyára számos egyéb elgondolkodtató kérdés megfogalmazódott a résztvevőkben, amelyeket előtte talán senki sem mert feltenni magának.

Ami engem illet, a másfél óra alatt rengeteg új tanáccsal gazdagodtam, és a direkt kérdéseknek köszönhetően sokkal inkább elgondolkoztam saját vágyaimon, céljaimon. Mennyire számít a társadalmi nyomás a szakmaválasztásnál? Pénz vagy család? Külföld vagy itthon? A KarrierExpót alapvetően remek ötletnek tartom, és a workshopnap tovább színesítette a programját. Ha a jövőben is lesz hasonló kezdeményezés, csak bátorítani tudok mindenkit, hogy menjen el, mert csak profitálhat belőle.

Igazgatói páholy

„Az irányított művészet zsákutca” – beszélgetés Orlai Tiborral

▲ DICSUK DÁNIEL

Orlai Tibor ugyan szűk értelemben nem illik sorozatunk eddigi tagjainak sorába, hisz nem színházigazgató, ugyanakkor nem túlzás azt állítani, hogy a nevével fémjelzett Orlai Produkciós Iroda több tekintetben színházként működik. Évadokban gondolkodnak, visszatérő alkotócsapattal dolgoznak, kialakult arculat és stílus jellemzi őket, és még sorolhatnánk. Ráadásul ezen az egyetlen azért az is érdekes téma, hogy mennyire lehet üzletszerűen kezelni a kultúrát hazánkban – Orlai Tibor pedig producerként épp ezt csinálja. Vele beszélgettünk mindezekről.

Az állami fenntartású kőszínházak korában mit jelent Magyarországon az, hogy „színházi producer”?

Nem gondolom, hogy nagy különbség van aközött, hogy valaki producer vagy színházi producer, de talán úgy jellemezhetném a leginkább, hogy egy olyan ember, aki úgy foglalkozik színházi darabokkal, hogy nincs kőszínháza, állandó társulata. Az én munkám a darabok megtalálásával-kiválasztásával kezdődik, majd az alkotókkal, színészekkel való egyeztetések, az anyagi háttér biztosítása, marketingügyek intézése... Összességében tehát a producer fogja össze szervezési, gazdasági, logisztikai oldalról a bemutatandó előadásokat, és választja ki az alkotói csapatot.

Mekkora mozgásterük van, mennyire kockáztathatnak egy-egy darabban – vagy mennyire kell a „biztos sikerre” menniük?

Mindig nagy dilemma, hogy hogyan lehet gazdaságosan működtetni egy produkciót, hogy ne helyezzük a gazdasági szempontokat a művésziek elé. Ugyanakkor minden olyan szervezet, amely magánpénzből működik, nyilván szeme előtt kell, hogy tartsa a befektetések megtérülését mint célt. Pontosán tudom, hogy egy-egy darabra mekkora keret áll rendelkezésre. Fontos, hogy abból létre tudjuk hozni az előadást – a következő évben pedig attól függ majd a keret nagysága, hogy

az ideai bemutatók mennyire voltak sikeresek, hiszen a repertoárdarabok játzsásától (úgymond továbbműködéséből) tudjuk visszatermelni ezt a beruházást.

Elég sokszínű repertoárjuk van jelenleg is, köztük azért több olyan darabban (Hitted volna?, A szív hidjai, Római vakáció stb.), amelyekkel, úgy tűnik, nem lehet nagyot bukni...

Kockázat mindig van. A tavalyi évadban is volt olyan darabunk, amelyről mindannyian azt gondoltuk, hogy biztosan sikeres lesz, ám alig húsz előadást élt meg, és le kellett vennünk a műsorról.

A nemrég bemutatott, a végső stádiumú rákbetegek életét körbejáró Happy Ending pedig eleve rizikósabb vállalkozásnak tűnik...

Igen, ez valóban így van, de úgy éreztem, hogy – miután stúdióelőadások során is egyre többször nyúltunk olyan témákhoz, amelyekről úgy éreztem, hogy szeretnék rólok beszélni – fontos ma egy ilyen darabot bemutatni Magyarországon, egy olyan társadalomban, ahol sokan hajlamosak a szőnyeg alá söpörni a kényesebb témákat. A rákbetegség éppúgy ehhez a kérdéskörhöz tartozik, mint a múltunkkal való szembenézés, hisz ha az emberek rendszeresen járnának szűrésre, szembenézve az esetleges nehézségekkel, sokkal nagyobb arányban lehetne időben diagnosztizálható, gyógyítható az a betegség. Közben pedig ez a darab arról is szól, hogy mindenkinek máshogy kell küzdenie, nincsen egyetlen módszer, a magunk útját kell megtalálnunk.

Bemutatóik nagy része május és október közé, azaz a kőszínházi uborkaszezonra esik. Mit csinál az év többi részében?

Mi csak így tudunk dolgozni, hisz mivel a kőszínházi struktúrán kívül helyezkedünk el, így tudjuk megoldani a próbafolyamatok időpont-egyeztetését a különböző társulatoktól hozzánk vendégségbe érkező alkotótársakkal.

Egyrészt azonban a már bemutatott előadásainkat később is működtetni kell, ez az év egészében folya-

FOTÓ: TAKÁCS ATTILA

matosan történik, ráadásul vidékre is rengeteget utazunk játszani (az előadásaink körülbelül fele vidéki), másrészt pedig a bemutatók előkészületei már jóval korábban, előző ősszel megkezdődnek. Valamint azért a kvázi kőszínházi évadban is vannak bemutatóink, hiszen 2015 februárjában mutatjuk be Florian Zeller Molière-díjas, tragikus bohózatát Apa címmel. Lukáts Andor és Hámori Gabi főszereplésével, Gáspár Ildikó rendezésében.

A produceré a legnagyobb felelősség a készülő előadást illetően, már csak a pénzügyi vonatkozás miatt is. Mennyire szól, mennyire szólhat bele az alkotó csapat munkájába, ha úgy érzi, hogy „veszélyben a vállalkozás”?

Elég határozott álláspontot képviselvek ez ügyben. Onnantól kezdve, hogy a folyamat elején a peremfeltételeket leszögezem, szabad kezét adok az alkotóknak. Nem gondolom, hogy nekem, miután bizalmat szavaztam, jogom lenne belenyúlni a munkájukba. Kérdésfeltevéseim esetleg lehetnek, de a művészi munkába való beleszó-lás teljes mértékben ütközik az etikai normáimmal.

Ha a folyamat végén, a kész produkciót nézve úgy látom, hogy az előadás nem váltja be a hozzá fűzött reményeimét, akkor a jövőre vonatkozólag átgondolom azt, hogy kikkel milyen formában dolgozom majd együtt új produkciók kapcsán.

A siker a színházi világban elég-gé többértelmű fogalom. Lehet, hogy az alkotók szeretik az előadást, a kritikusok is dicsérik, de a közönség elkerüli – vagy az ellenkezője is. Ön mikor tekint sikeresnek egy előadást?

A sikert sohasem csupán a nézőszám alapján ítélem meg, mert bár már csak anyagi szempontból is fontos nekünk, számomra nem csak ez mérvadó. A darabjainkat, mint már említettem, az alapján választom ki, hogy szeretnék vele valamit mondani. Amennyiben a megszületett előadásunk olyan lett, amilyenre büszke

tudok lenni, akkor sikeresnek értékelem. Bár ebbe beletartozik a nézői és a kritikai fogadtatás is, de volt már arra példa, hogy valamit sem a szakma, sem a közönség nem fogadott el igazán, én mégsem voltam elégedetlen.

Mennyire tudna ma Magyarországon egy színház piaci alapon működni?

Úgy látom, hogy egy társulati alapon működő, épülettel rendelkező színház nem tudja piaci alapon fenntartani magát. Más a struktúrájuk, a koncepciójuk és a feladatuk, mint nekünk, de úgy gondolom, hogy a két működési modell nagyon jól megférhet egymás mellett.

Hernádi Judit, Udvaros Dorotya, Fekete Ernő, Kern András, Kulka János – rendre az ország legismertebb színészei játszanak az Orlai Produkciós Iroda darabjaiban. Mennyire szokott színészre (vagy akár konkrétan húzónévre) választani darabot?

Ez velejárója a magánszínházi létnek, hogy olyan alkotótársakkal próbálunk együttműködni, akiknél mind a magas művészi színvonal, mind a közönségérdeklődés garantált – az Ön által felsoroltak kivétel nélkül ilyen művészek. Ez valóban szempont, és fordult már ilyen elő, de legtöbbször a darabokhoz próbáljuk megtalálni a legideálisabb szereposztást.

Az utóbbi időben a színházi világ inkább negatív felhanggal – pályázatok, fenntartási nehézségek – kerül címlapra, mintsem az előadások minőségével (noha utóbbival is sokszor megérdemelné). Bár mondják, hogy a negatív reklám is reklám, azért kétes, hogy ez a „hírvetés” segít-e...

Ez csak árthat. A művészet akkor működik, ha szabad, és akkor szárnyal, ha nincs gúzsba kötve. Fontos, hogy az alkotók tudjanak őszintén véleményt formálni, legyen szó bármilyen véleményről. A bármilyen módon irányított művészet csak zsákutca lehet.

Profi játék, játékos profizmus

▲ BÁRTFAI ESZTER

Manapság a zeneiparban meglehetősen nehéz kitűnni és érvényesülni. Ráadásul nem tanácsos a kezdeti sikerektől megrészegülni, hiszen láttunk már rá példát, hogy egy-egy tehetségkutató műsorban szűrrá avanzsált énekes kezdetben felfelé ívelő karrierje később hullócsillag-pályát írt le. Náluk még jobban fel van adva a lecke azoknak az előadókknak, akiknek (átvitt értelemben) hangszerük nem a hangszálaik, és ráadásul még csak nem is könnyűzenei vonalon utaznak. Helyzetük azonban azért nem ennyire aggasztó, hiszen számukra is van kitörési lehetőség – sőt továbbmegyek: a produktumuk iránti piaci rés is –, csak éppenséggel a szokásosnál formabontóbb, kreatívabb irányt, megközelítésmódot szükséges venni. Ennek ékes bizonyítéka például a The Piano Guys.

Felteszem, sokaknak nem ismerős az együttes neve. Bevallom, jómagam is csak véletlenül botlottam beléjük, miközben egy zenei streamingszolgáltató klasszikusokból összeállított válogatását hallgattam. Azon nyomban félbe is hagytam a munkát, amiben éppen nyakig benne voltam, hogy kiderítsem: kik azok, akik ekkora izlésséget mérlezteltek elkövetni. Egy videójuk megtekintése után a képzeletbeli bűnlajstrom máris

újabb tétellel bővült, mert az elem táruroló látvány többszörösen felülmúlta a várakozásaimat (melyekre minden egyes további megtekintett darab csak rátett egy lapáttal) – egyszerre döbbenet és meglepődve meredtem a képernyőre.

Hiszen a The Piano Guys klipjei szöges ellentétben állnak a klasszikus zenéhez (pejoratíván tévesen) társított unalmas, egysíkú, statikus előadásmóddal: a játszott zene jellegétől és ritmusától függően dinamikusak, élők, pergőek, intenzívek vagy éppen lassabbak, nyugalmasabbak – s még az utóbbi típusba tartozó videókat is élvezet nézni. A magyarázat egyszerűbb, mint azt elsőre gondolná az ember: a titok a vágásban és (a zene mellett főleg) a környezetben rejlik. Utóbbi unikumnak számít, hiszen az általános, bevett szokással ellentétben a háttér nem utólagos szerkesztői munka eredménye, hanem maga a színtiszta valóság, ugyanis nem stúdióban készülnek a felvételek; az egzotikus helyszínek pedig semmiképp sem tekinthetők hétköznapi választásoknak, melyek egyébként remek hangulati kiegészítései (sőt: fokozásai) a dallamoknak.

Mindezek felül az együttes még egy aspektusból kitűnik a tömegből (noha maga az ötlet nem számít forradalmi újdonságnak): a populáris, modern és klasszikus zene egyedi ötvözése – csak egyet említve a sok

közül, ilyen például a Beethovenből és a OneRepublicből összegegyűrt és -csiszolt számuk (mely egyébként egy filharmonikus zenekar együttműködésével készült), illetve egyéb ismert énekesek és filmek betétdalainak át- és feldolgozása. Elképesztő érzékkel, érzékenységgel és szenvedéllyel nyúlnak a zenéhez – az eredmény pedig minden egyes alkalommal magáért beszél.

Végül, de nem utolsó sorban, essék pár szó a tagokról is. A zongora mögött Jon Schmidt ül, a csellót pedig Steven Sharp Nelson szólaltatja meg. A csapat magjához tartozik még Paul Anderson és Al van der Beek is, előbbi produceri és videográfusi, míg utóbbi szintén produceri és zeneszerzői minőségben. S természetesen a háttérben tevékenykedő menedzserekről és szakembergárdáról sem szabad megfeledkezni; az érdem az övék is.

A The Piano Guys muzsikusi vitathatatlan tehetséggel briliroznak a hangszereken, mindemellett még részletek és innovatívák is. Őket elnézve gyerekjátéknak tűnik mindaz, amit művelnek – márpedig hüvelykujjszámba, hogy ha ezt a látszatot kelti, akkor az ember valószínűleg jól művelheti a dolgát. Talán korai még jóslatokba bocsátkozni, de a non-konvencionális formáció esélyes a ragyogó üstökös-pályafutásra – a videóik háromszázmilliót meghaladó nézettségi szintje mindenesetre óriási érdeklődésről tanúskodik. Európai turnéjuk során pedig Budapestet is érinteni fogják: november 25-én a magyar közönség is fültanúja lehet testközelből az együttes játszott melódiáknak. Addig pedig a még hátralévő időt ki lehet húzni a már megértartott és interneten elérhető nem kevés videóval.

Ízes szafttal folyó ínycsakánaán

▲ TÓTH TAMÁS

Budapest kulturális élete pezseg, akár a fröccs. A magyar fesztiválközönség legújabb szomjoltója már birodalmi lépegetésként törtet a láthatáron. Könnyörtelenül eltipor minden kifaragott tük-lámpást, és igéynye gasztronómiát nyom az arcunkba. A dehidratáló halloweenbulik után pedig nem lesz ennél jobb felüdülés. Jöhet a magyar street food forradalom!

A Belvárosi Gasztrosztány négy hónapon át várja az Erzsébet téren a szórakozni vágyókat. Szórakozni, hiszen itt minden lesz, ami szem-szájnak ingere. A november elsején startoló fesztivál egyfajta rekordkísér-

let is a maga nemében, hiszen egyetlen hasonló rendezvénysorozat sem tartott még ennyi ideig. Ráadásul nemcsak az időtartam szolgált különlegességet, de a tartalom is kiemelkedő. Itt aztán gazdagon mérik a kultúrát a tányérra, és senki sem marad étlen-szomjan.

De minek válasszuk a Deák téri Meki helyett az Erzsébet téri gasztrocirkusz? Elvégre az előbbiben is kaphatunk sült libamájás marhaburgert. Tegyük a szívünkre a kezünket, és mondjuk, melyik a jobb. Pörkölt vs. gyorskaja? Ezt könnyű eldönteni, de mi a helyzet, ha a kettőt vegyítjük, pontosabban az utóbbit értékes tartalommal töltjük meg? Egyszóval magyar street foodot alkotunk. Ez már talán lyukat éget a hamburgerbi-

rodalom követőinek heveny közönyöségén is.

A belvárosi parti keretében november 1-től december 1-ig Belvárosi Liba és Újbor Fesztivál, majd ugyanilyen felosztásban decembertől Belvárosi Karácsony, januártól Belvárosi Disznótor, majd februárban a Belvárosi Sajtifestivál veszi át a főszerepet. Kisebbsajta nonstop-hepaj, jazz és utcazene, igazi nagyvárosi forgatag. Ezenkívül hétvégenként a hazai termelők Belvárosi Kispici szolgáltatja az alapanyagot a gasztromulatság street food készítőinek. Sőt, egy régiségvásárral egybekötött Kultúrzsibi is feleleveníti a belvárosi kortárs- és retro életérzést. Természetesen mindennek keretet ad mindaz a töltelék a street food éttermekkel, kézműves élelmiszerekkel, ami miatt a gasztrokalandorok egy percet sem gondolkozhatnak, hogy hol a helyük.

Ha nyáron sétált erre, azt láthatta az ember, hogy a jól ismert Fröccste-

rasz egyfajta mindennapi találkahely alapjául szolgált, tele ismerős arcokkal. A cél az, hogy ez télen se legyen másként. Ehhez pedig elengedhetetlen a jó bor, amiből, köszönhetően a feltörekvő termelőknek, akad bőven. No de nemcsak bor vagy pálinka, de az egyre népszerűbb kézműves sörök sem maradhatnak el.

Mind ezek alapján elég erős a gyanú, hogy sikeres lesz a Belvárosi Gasztrosztány, mindenesetre az elkövetkező négy hónapban kiderül, mennyi mindent lehet kisütni, hogy fenntartsák az érdeklődést. Lehet, hogy nem vagy akkora gourmand, de szerintem mindenki megtalálhatja a saját ízeit, hiszen itt kis helyen nagy adag ínycsakánaán lesz terítéken. Egy ilyen hosszú távú sorozat a belvárosi szívében pedig egy igazi ütközőpont lehet az emberek számára, ahol egy magyar street food és fröccs között folytatható a nyári zsvaj, ami összehoz mindenkit. Lássuk, mi lesz belőle.

A cikk teljes verziója november 4-én jelent meg a corvonline.blog.hu-n

A világ hét fotócsodája – World Press Photo

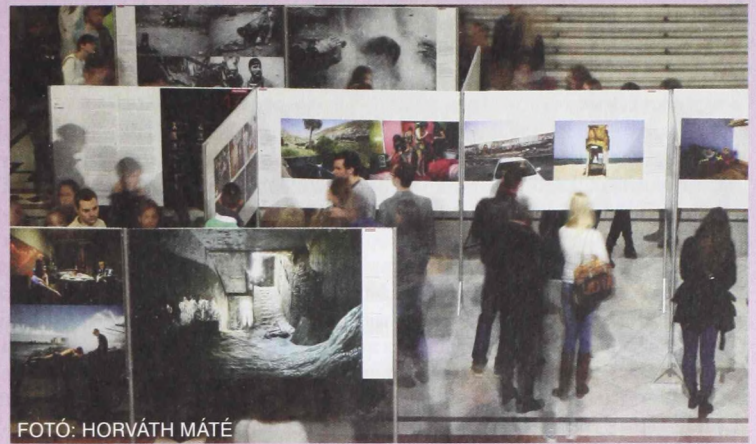
▲ HORVÁTH MÁTÉ

Most már sokadik éve, hogy újra és újra elhozzák Budapestre a világ legjobb sajtófotóiból álló kiállítását, melynek, a hagyományoknak megfelelően, idén is a Néprajzi Múzeum Kossuth téri palotája adott otthont. Ez a kiállítás nem csupán arról szól, hogy jó (sőt remek) fotók válogatását bemutatják az érdeklődő közönségnek – itt a jó minőség, bár szükséges, de kevés. A képek önmagukban is egy-egy történetet mesélnek el, nemcsak művészi, de tartalmi háttérük is van. És ezt, mint sajtófotós, én sem hagyhattam ki.

Két dolog érdekelt leginkább a kiállítás kapcsán: egyrészt természetesen maguk a képek, másrészt a közönség. Ezek a nagy médianyilvánosságot kapott tárlatok ugyanis, legyen az fotó, festmény vagy bármi, általában olyan rétegeket is bevonzanak a kiállítótermekbe, akik amúgy nem tipikus múzeumlátogatók. És sajnálattal állapítottam meg, hogy itt is ez volt a helyzet.

Ez persze nem rontott a képek vagy a kiállítás értékén, de az élvezhetőségüket kicsit csökkentette. Leginkább azért, mert – és ez a botrányosan rossz elrendezésnek is köszönhető – akkora volt így a tömeg, bár ez lehetett az utolsó nap miatt is: sokszor lehetetlen volt odaférni a képekhez és a leírásokhoz.

A kurátorok ugyanis egy labirintusszerű megoldást találtak ki a művek bemutatására, amiatt azonban az egymáshoz képest derékszögben elhelyezkedő képeket csak úgy lehetett megnézni, ha szükségszerűen kitartad először az egyik, majd a másik képet a többi látogató elől. Ez okból, és a nem megadott haladási irány következtében, egyes helyeken kisebb dugók alakultak ki, hiszen mindenki összevissza bolyonghatott a múzeum aulájában. A másik problémát a magyarázó szövegeknek a képekhez képest történő sokszor rossz elhelyezése, illetve maguknak a feliratoknak a félreérthető megfogalmazása, felcserélése jelentette. De mindez nem okozott volna akkora

FOTÓ: HORVÁTH MÁTÉ

problémát, ha használható elrendezés találnak ki, illetve amennyiben megadnak egy kötelező haladási irányt.

De térjünk rá a kiállítás anyagának értékelésére. A fotók többsége valóban egyedülálló és kiemelkedő volt, azonban akadt néhány, amelyik átlagosnak, sőt fantáziátlanak nevezhető: általában ezek a beállított portré kategória alkotásai voltak, bár természetesen azok között is találtunk elsőrangú műveket. A megrázó eseményeket bemutató képsorok mindig nagyon hatásosak, különlegességüket itt is az emberi drámák megörökítése adja. Igazi tehetség ahhoz kell, hogy a természetfotókban is megjelenjenek az emberi jellegű érzelmek, ez sokszor sikerült is.

A Néprajzi Múzeumban látható 143 képet közel hatezer fotóriporter százezer műve közül válogatta ki a tizenkilenc tagú nemzetközi zsűri tizenhárom napos egyeztetést követően. A díjnyertes képeken keresztül láthatjuk az elmúlt év eseményeit, az emberek hétköznapjait és tragédiáit, örömet és bánatát, az életüket. A kiállítás több mint egy különleges vizuális élmény. Azon túl, hogy látvány szempontjából egyedülálló, toleranciára, empátiára és emberségre nevel. Művészi megközelítésben jelennek meg azok a történetek és szereplők, amiket és akiket a televízióban, a nyomtatott és online sajtóban láthattunk, ezáltal olyan aspektusából ismerhetjük meg a körülöttünk lévő világot, amilyennek másként nehezen lehetne.

Sírok között – Iapon, vásznon

▲ ALAN SMITHEE

Amár hetvenhat éves Lawrence Block, az egyik legnépszerűbb kortárs krimiíró, bár Magyarországon még nem számít annyira ismertnek, mint néhány pályatársa, történetei ezt megérdemelnék. A még mindig rendkívül aktív, egyszerre több sorozaton dolgozó szerző legújabb műve, a Sírok között, a Scudder-széria tagja; mégpedig az exalkoholista volt rendőrrel szóló regények közül (legalábbis azokból, amiket olvastam) az egyik legjobb.

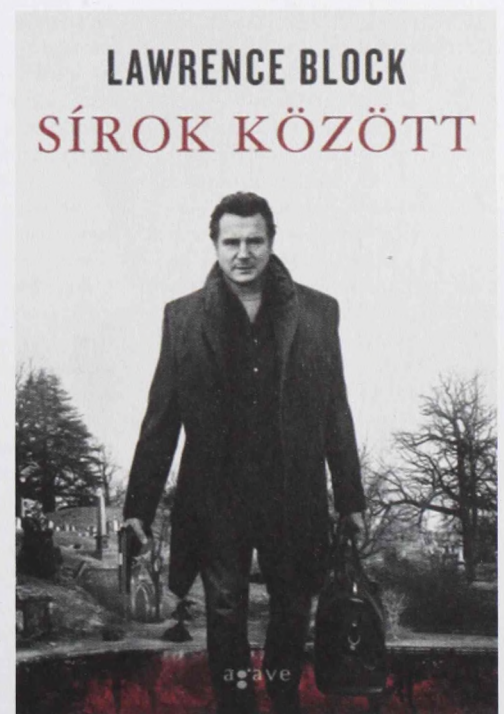
Nagyon divatos manapság olyan – valamilyen módon bűnügyekhez kötődő – regényeket írni, ahol a főhős kicsit kiszorult a társadalomból, valamilyen lelki vagy addikciós problémával küzd, és különben is szereti a maga módján intézni az ügyeket. Jo Nesbo Harry Hole-ja iskolapélda erre, de a Dexter-sorozat is jellemezhető így (de még hogy!), valamint J. K. Rowling, oppádon Robert Galbraith krimisorozatának (első rész: Kakukkszó) főhőse sem éppen az a simulékony, barátkozó alkat.

Scudder is ilyen – neki a becsület és az igazság fontosabb, mint a szabálykövetés. Ez önmagában szépen hangzik, de azért felvet pár komolyabb morális dilemmát. Végül is a demokráciában részben az a lényeg, hogy a bűnözőket nem vendétként fogadjuk le, hanem a jog eszközei szerint, objektív, független,

szabályszerű és nem irányított vizsgálattal nyomozzuk ki, és ítéljük el a vétkest, legyen szó gyilkosságról vagy sikkasztásról. Ugye?

Ugyanakkor kétségtelen, hogy néha jól jön egyfajta „takarító”, aki segít helyreállítani a világ rendjét. A fentebb említett sorozatok és hősök népszerűsége pedig alighanem abból adódik, hogy sokan úgy érzhetik (nem csak hazánkban), szükség van olyanokra, akik részben törvényen kívüli eszközökkel korrigálják a törvényhézagok okozta anomáliákat. Azt persze ne felejtjük el, hogy ez sokszor magának az érintettnek is morális dilemmát okoz: ez történik itt is. Ez, valamint Block lendületes és izgalmas történetvezetése megérdemelte volna azt, hogy a Sírok között c. regényből igazán jó film szülessen.

Sajnos ez nem sikerült: a film nem tudta hozni a könyv pörgős színvonalát, bár a főszerepet megformáló, mostanában rendkívül – és nem méltatlanul – felkapott Liam Neeson mindent megtesz annak érdekében, hogy a néző jól szórakozzon, maga a cselekmény a vásznon közel sem tűnik annyira izgalmasnak, mint az oldalakon. Szóval ezúttal nem azért ajánljuk a történet iránt érdeklődőknek inkább a könyvet, mert „az mindig jobb”, „a film sosem ér a könyv nyomába” és közhelytársai, hanem ezúttal egyszerűen jobban átélethető Block története, minden, a fenti bekezdésekben említett szempont szerint.

Csak komolyan!

▲ KALLA KRISZTINA

Korunk fiatalsága sajnos nagyon keveset foglalkozik a klasszikus zenével. Ez érthető, hiszen a környezetünkben mindenhol csak a laza diszkóslágereket, ütős hard rock számokat kapjuk. Viszont aki nem csak zajforrásként hallgat zenét, annak feltűnhet, hogy egyre több együttes, énekes visz számaiba hegedűt, trombitát és más nemes hangszert, ezzel ritmusosabbá, esetleg meghittebbé varázsolva azokat.

Hazánkban számos neves zeneiskola, konzervatórium foglalkozik komolyzenei oktatással, mégis alig kerülnek ki közülük profi zenészek, mert sokan emellett mást is tanulnak, ez elveszi az erőt és az időt a zenéléstől. A rengeteg táncos és könnyűzenei tehetségkutató után viszont idén megszületett az első klasszikus zenei verseny, a Virtuózok. Ide nem jelentkezhettek akárki, itt szinte mindenkinek lételem a zene, úgy tanulja, mint az irodalmat, a nyelvtant vagy a matematikát.

A zsűri tagjai sem cécóznak, véresen komolyan veszik munkájukat. Tagjai: Miklósa Erika operaénekesnő, Kesselyák Gergely karmester, Batta András zenetörténész, egyetemi tanár, kormánybiztos, Némethy Attila zongoraművész és Szenthelyi Miklós hegedűművész. A két műsorvezetőt sem szabad figyelmen kívül hagyni, Varga Edit és Bösze Ádám sem analfabéta e téren. De térjünk rá a versenyzőkre. A felhívás a fiatalok körére koncentrálna, három

korcsoportban indulhattak a növendékek, hattól huszonnégy – énekesek esetében huszonnyolc – éves korig. Műsorszámuk csak egyéni produkció lehet, és kötelező előírás volt, hogy egy klasszikus zeneszerző maximum ötperces szerzeményével jelentkezhetnek.

A Virtuózok első adását október 17-én vetítette a Magyar Televízió. A jelentkezők minden héten más kategóriában csillogtathatják meg tehetségüket. Nagy meglepetésemre hihetetlenül jó a zenei felhőzatal, a zsűrinek nagyon nehéz a dolga. Viszont nem csupán a minőség nehezíti a feladatot: egy furulyás előadást szinte lehetetlen összehasonlítani Vivaldi hegedűversenyével vagy egy varázslatos hárfaműzsiszával. Más a hangzás, más a stílus, ez művésztől független. Az egy korcsoportban lévők között is nagy különbségek vannak. Egy hat éves teljesen más eszmévilágban él, mint egy tizenhárom éves, más az életfelfogásuk, más a zenei játéku. Mégis, egymással versengenek, ráadásul más hangszereken, számomra a döntés lehetetlen, minden fellépő a maximumra nyújtotta.

Egy ilyen helyzetben még a legkönnyörtelenebb emberek is megtorpannak, hogy kit válasszanak. Pontosan ezért gondolom azt, hogy ebben a tehetségkutatóban nincsenek vesztesek. Itt mindenki nyer, ha más nem, tiszteletet, tapasztalatot, támogatást és elismerést. Mi pedig örülhetünk neki, hogy végre főműsoridőben is hallható klasszikus zene az egyik országos televíziós csatornán – ez már önmagában is komoly eredmény.

A kulisszák mögött

KRITIKUSOK – A KULTÚRA KONTROLLEREI?

▲ DICSUK DÁNIEL

Műsorvezetők, színészek, szakpolitikusok, olykor képzőművészek és írók-költők – a kulturális élet olyan szereplői, akikkel gyakran találkozhatunk színpadokon, képernyőkön, kiállítás megnyitókön. Sokan végeznek azonban hasonlóan értékes és hasznos feladatot azok közül is, akik kívül esnek a rivaldafényen. Új sorozatunkban őket, az ő munkájukat szeretnénk bemutatni, hisz mit ér egy színdarab dramaturg, egy film sminkmester, egy regény műfordító nélkül. Első körben a sokszor kereszttűzbe kerülő kritikusszakmát vesszük górcső alá, ehhez Tompa Andrea, a Színházi Kritikusok Céhe elnöke segítségét kértük.

Első, kicsit értelmetlen jellegű kérdésünk „természetesen” arra vonatkozott, hogy egyáltalán ki a kritikus. – Kritikussá válni nem olyan

egyértelmű, egyenes vonalú folyamat, mint például orvossá; nincs egy olyan pillanat, mint náluk, amikor mi azt mondhatjuk, hogy akkor most azzá váltunk – választa Tompa Andrea. – Mivel nincsenek egyetemi szintű művészetkritikai képzések (az esztétika nem szükségszerűen kapcsolódik a kritikáirához), így sokszínű életutak vezetnek oda, hogy valaki kritikus legyen. Ráadásul igazából az a kritikus, akit annak néznek. Sok olyan véleményalkotó van, akiket nem neveznek kritikusként, hisz egyszerűen nem olvassák, nem veszik komolyan a cikkeiket, mások meg akkor is véleményformálók, ha nem kimondottan kritikusok.

Tompa Andrea azonban úgy véli, hogy a kritikusnak nem az a feladata, hogy meggyőzzön valakit arról, hogy változtassa meg az ízlését. – A kritika eleve szubjektív műfaj, és az, hogy mi egy kritika és mi a puszta vélemény, az az érvrendszeren, előítéletmentességen, szakmai tudáson múlik és azon a fórumon, ahol megjelent. Véleménye mindenkinek van – jó esetben –, aki megtekint egy előadást, ugyanakkor

nem biztos, hogy tudás áll mögötte vagy érvek vannak hozzá. A kritikát pedig részben épp ez teszi azzá.

Kérdés azonban, hogy mennyire számít a kritikus ízlése egy megalapozottságra törő műfajban. Tompa Andrea szerint azért a kritikusok sem ugorhatják át a saját árnyékukat. – Ennél fontosabb az, hogy a kritikus koherens, hiteles személyiség tud-e maradni, betartva a saját határait, nem elhithetve magáról azt, hogy őt minden egyformán érdeklí.

Az ugyanakkor, hogy a népszerű alkotások (legyen szó bármilyen műfajról) sokszor kívül esnek a kritika érdeklődési körén, elősegítheti azt a jelenséget, miszerint egyre kevesebb közönségfigyelem és -érdeklődés mutatkozik a kritikák iránt. Gyakran a nagy népszerűségnek örvendő, nagy szériában játszott előadások, ahogy a bestsellerek is, kívül esnek a kritika látómezején. Tompa Andrea más magyarázatot is adott erre a jelenségre. – Sokszor nem is tudjuk elérni az olvasókat, hisz zömmel eltűntek azok a jelentős fórumok, főleg a tévé és a napilapok kritikái, ahol sokan keresték, és követték a kritikákat. Ez nem csak itthon probléma; az egész világon tendencia, hogy beszűkül a kritika.

Sokszor azonban maguk a kritikusok is felelősek ezért, mert olyan előadásokról írnak, amely az átlagos nézők érdeklődésén kívül esnek. – Személy szerint engem is jobban érdekelnek a fiatal, innovatív alkotók, mint a tömegszínház, így ha én választhatom ki, hogy miről írjak, akkor szívesebben nézek egy lakásszínházi előadást, mint az ezer nézőt befogadó közsínház produkcióját. Az az egyensúlyi állapot lenne ideális, hogy a komolyabb lapoknál egyaránt foglalkoztatva lennének az alternatívokra figyelmet fordító, illetve a populárisabb kultúrával foglalkozó kritikusok is.

Ugyanakkor (amellett, hogy azért tapasztalható közönségérdeklődés is) nem kérdés, hogy a kritikusok a kulturális élet fontos és hasznos szereplői, sok esetben a színházak is várják az előadásaikról születő kritikákat. Ezt Tompa Andrea is így tapasztalta. – Minél igényesebb egy színház, annál fontosabbnak tartja a szakmai reflexiót. Nem nagyon találkoztam olyan alkotókkal, akik egyáltalán nem érdeklődnek a műveikről született kritikák iránt – sok esetben ez a fajta, a médiában kommunikált elutasító magatartás inkább csak egy felvett attitűd.

Ózd farkasokkal álmodik

▲ HEGEDŰS ROBIN

Ózd szendereg, és álmodik. Ózd egykor keményen dolgozott, és erre a megfeszített munkára tette föl mindenét. Majd Ózdnak azt mondták, nem kell többet bejárnia a gyárba, menjen haza. Még fizetnek is neki, ha lustálkodik, csak ne jöjjön be, ne lázadjon, ne sztrájkoljon, élvezze a panellakás nyugalmát, járjon

el kocsmába, csak maradjon otthon, az Isten szerelmére! Ózd csendben maradt, mostanra a pénze is elfogyott rég. Ózd tehetetlen, és várja, hogy történjen végre valami. Ózd dühös, és farkasokkal álmodik.

Ebbe a végtelen, ködös, vasárnap délelőtti hangulatba érkezünk meg harmincan, a Budapesti Corvinus Egyetem másod- és harmadéves szociológus hallgatói, hogy a tavalyi, Encsi kistérségbe szervezett kutató-

tábor után Ózdon és környékén is felmérést végezzünk a Gyermekesély program keretein belül. A kutatás azt igyekszik felmérni Magyarországon ezen régióiban, hogy milyen hatással vannak a gyermekek életére az olyan problémák, mint a munkanélküliség, az iskoláztatás korlátozott lehetőségei és az etnikai konfliktusok. Az ötnapos táborban kvantitatív, kérdőíves módszereket használva jártuk be a térséget, de azonfelül, hogy a felmérés számszerű adatokkal látja el a társadalomtudósokat, sokkal inkább arról szólt, hogy kérdés közben megismertük az embereket, akik a Borsod megyei válság fagyos levegőjét mindennap a saját bőrükön

érik. Ugyanúgy érzi a kétdiplomás házaspár, aki költözne, amint lehet; érzi a kényszerből volt férjével együtt élő nyugdíjas, aki egyedül neveli unokáját, és retteg, hogy őt is elkapják egyszer hazafelé, és megölik, mint unokaöccsét. Érzi a szélnek eresztett bányász, aki szögesdróttal és kutyákkal körülbástyázva él a cigánysor szomszédságában, de talán még jobban érzi a hét gyermekét egyedül nevelő, roma származású édesanya. A nyomorban élő cigány család leányanyája azt mondja, játszótér kellene, míg szomszédja csak legyint: „Ugyan minek? Másnapra úgyszóthordja az egészet ez a csürhe!” Egyikük azt mondja, az új, jobbikos polgármester csak a gyűlöletet fogja szítani az amúgy is pattanásig feszült városban, másukuk reméli, hogy az eddig tehetetlen pártkatonák helyett majd ez a fiatal ember fog rendet tenni. Egyikük abban bíz, hogy ha integrálják a roma és nem roma diákokat az iskolában, akkor talán jobb lesz, másukuk inkább járattja egy közeli városba a gyerekeit, minthogy mindennap kézzel-foltokkal, kifosztva és sirva jöjjön haza tanítás után.

Lehet cikkeket olvasni, lehet politikai szónoklatokat hallgatni, de a problémát akár csak egy kicsit is megérteni úgy lehet, ha az ember ott van, nemcsak a körülményeket látja, de az emberekkel is beszél. Páratlan lehetőség, amit így kaptunk, mégis, ez a tudás, amit szereztünk, sokszor fájdalmas, kétségbeejtő képet fest a magyar vidékről. Ózd tehetetlen, dühös, és farkasokkal álmodik.

FOTÓ: HEGEDŰS ROBIN

Vándorolsz vagy vállalkozol?

▲ KOVÁCS DÓRA

Akülföldi munkavállalás a magyarok körében teljesen elfogadottá vált: tényként kezeljük, hiszen egy átlagos családban van legalább egy olyan személy, aki nem itthon dolgozik. Az uniós tagság a szabad munkaerő áramlását is biztosította, ami természetesen kedvező feltétel egy olyan ember számára, aki ugyanazért a munkáért jelenlegi fizetése sokszorosát kaphatja. Persze a szakmunkások, alacsonyabb iskolai végzettségük körében ez hatalmas lehetőség, hiszen egyszerű takarítóként fizetése meghaladhatja a friss diplomás általános orvosét. Azonban az elmúlt

évek során az egyre kedvezőbb hazai feltételek ellenére a diplomás dolgozók kivándorlási száma minden évben jelentősen nőtt. Az úgynevezett „agyelszívás” főként a fejlett országokra, mint például az USA-ra, Németországra, illetve Nagy-Britanniára jellemző, akik kedvező fizetési feltételekkel csalogatják az újonnan diplomázó értelmiségieket.

Azonban a magyar döntéshozók egyre inkább igyekeznek a fiatalok 30%-os munkanélküliségére koncentrálni, és megakadályozni azt, hiszen pár éven belül szükségessé válik a generációváltás a hazai kis- és középvállalatoknál, ami természetesen pozitív hatással lehet a hallgatók jövőjét tekintve.

Jelenleg lényeges különbséget jelent, hogy külföldi viszonylatban többet ér az önbizalom, lelkesedés és az újítás – szemben az itthoni helyzettel, ahol a tapasztalaton van a hangsúly. Sokan ezért választják az előbbi alternatívát. Azonban napjainkban egyre több szervezet foglalkozik azzal, hogy a hazai lehetőségeket bővítse: ilyen például a Fiala Vállalkozók Országos Szövetsége is.

A szövetség érdemi segítséget nyújt egyedülálló szolgáltatásaival és nemzetközi kapcsolatrendszerével, ezenfelül komoly segítségére van azoknak a fiataloknak, akik egyedül nem tudnak, vagy nem mernek vállalkozást indítani, mert nem rendelkeznek az elinduláshoz szükséges ismeretekkel. A mentorprogram segítségével tapasztalt külföldi és magyar üzletemberek segítik stratégiai tanácsokkal és kapcsolatokkal egy vállalkozás indulását. Programjához tartozik a minden évben meg-

rendezett „Fiala Vállalkozók Hete”, amire idén novemberben kerül sor, melynek keretében az ország TOP vállalkozói, fiatalok és tapasztaltak egyaránt bemutatják sikertörténetüket, és lehetőség nyílik akár személyes beszélgetésre is.

A megannyi sikeres volt corvinusos hallgató egyike – Haidekker István – jelenleg a zivi.hu társelnöke, aki a Corvinus Jövőképp! diákszervezet egyik startup cégekről szóló előadásán arra ösztönözte a jelenlegi hallgatókat, hogy utazzanak külföldre, amely kiváló lehetőséget nyújthat a tanulásra és az ismeretszerzésre. Rajta kívül azonban több nagy nevet is megemlíthetnénk, akik egykori közgazdászoként hazánkban sikert sikerre halmoztak, nem csak a vállalkozói szektorból: többek között Bajnai Gordon, Simor András vagy akár Kovács Ágnes. Viszont nem szabad elfelejtenünk: a jövő sikersztoriját már nekünk kell megírni!

Szabaduló-művészet

▲ GROTTER BALÁZS
(GROTTERBALAZS.BLOGSPOT.HU)

Mi vagyunk a káromkodás a tömött járaton,
A súlyfelesleg a kívánt alkaton,
Mi vagyunk a csorbult pohár a polcon,
A pillanatba veszett percek,
A sor elején az utolsó,
A pattanásos herceg.
Mi vagyunk az ingről elvesztett gomb,
Az elfelejtett születésnap,
Meg az ernyő egy esős napon,
Ami éppen otthon maradt.
A foghíjas mosoly,
Az utolsó fröccs a pohárban,
A nem fogadott hívás,
Az évfordulón szakítás.
Mi vagyunk a díszdobozba zárt érték-
telenség,
A logikus érvek közt az értelmetlenség,
Egy elhadart szerelmi vallomás,
Telefonszexben a bókolás,
Borralaló a menzán,

A verekedésben az „elnézést”,
Hős szerepekbe bújít fellengzés.
Mi vagyunk a kórusban a hamis hang,
A különtségben az unalom,
Mi vagyunk a tükrök helyett
Pár groteszk kép a falakon.

FORRÁS: GALLERYHIP.COM

Lelkizünk

▲ SÜLE ANDRÁS

– Mi a mai program, Ladomér?
– Lelkizünk, Radamesz, lelkizünk.
– Oké. Van valami lelki problé-
mád?
– Nem igazán pillanatnyilag. És
téged bánt valami?
– A lábamon állsz.
– Ó, sajnálom! És mit érzel?
– Fájdalmat. Mély fájdalmat.
– Segíthetek valahogy?
– Meghallgathatnál.
– Természetesen. Hogy kezdődött?
– Hát, először jól volt a lábam. Még
táncoltam is veled!
– Táncoltál?
– Bizony. Tangót.
– Nem is tudtam.
– Most már mindegy is. Nem
tudom megmutatni.
– Mi történt ezután?
– Felszálltam a buszra.
– És?

FORRÁS: YOURSTORY.COM

– Leültem.
– Le tudtál ülni?
– Igen. Kevesen voltak az ötös
buszon.
– Furcsa. És aztán mi lett?
– Idejöttem, és itt ültem le, hogy
rád várjak. Aztán megjöttél, felálltam,
kezet fogtunk és ráléptél a lábamra.
– Szomorú egy történet.
– Az.
– Együtt érzek veled. Enyhíthetem
valahogy a fájdalmad?
– Nem hiszem. De köszönöm, hogy
meghallgattál.
– Bármikor.

Lámpások

▲ EGYED MÁTYÁS

Gyermekként is utálta az ünnepet. Nem nevetett a többi kölyökkel az utcán, és nem is ment a szomszédokhoz cukorkák reményében, mindenféle rémségnek öltözve. Félt ezen az estén, de ezt senkinek nem merete bevallani. Félt a sárgán ragyogó, vicsorgó tököktől, bár Ő sem tudta, miért is tart olyan dolgoktól, amiket a szomszéd gyerekek faragnak ki a szüleikkel.

Felnőtt fejjel mosolyogva gondol vissza ezekre az időkre. Hiszen már saját kertvárosi háza van, barátai és jól fizető állása. Valóra vált az amerikai álom. Nincs mitől tartania, pláne nem ostoba és gyerekes díszektől. Szerelme unszólására már az Ő háza is arany színű lángok fényárjában úszik a sötétben.

Még egy óra éjfél. Újra elolvassa az sms-t, „Negyed egykor bulika! xx”. Visszadől a habok közé a forró kádban. A levendulás fürdős illata beterít minden, és a gőztől homályosak lettek már a tükrök. Mély levegőt vesz, és teljesen megmártózik, a víz eltemeti, és pillanatok alatt átáztatja haját teste minden porcikájával együtt.

Mire előbukik, elmegy a fény, sötétségben úszik a fürdő. Rohadt biztosíték. Törölközőt csavar maga köré, és elindul a pince felé. Bár rutinosan járkál otthonában, örül a gyertyák fényének. A hallban megáll az egyik lámpás előtt. Hatalmas, éles fogakat faragtak neki, szemöldöke és szeme, mint egy zavarodott emberé. Fenyegetően méregeti Őt. Egy démon arca, amely támadni készül a túlvilágról, s éles fogait kész a halandók nyers húsába mélyeszteni. Kialszik benne a gyertya. Hátrakapja fejét, és egy lépésnyit hátrál, megborzong. DINGDONG, szólal meg a csengő.

Nem titkolja, átjárta a félsz a sötét lakásban, ahol már egy lámpással kevesebb ragyog, mikor az ajtóhoz lépked. Utálja ezt az ajtót, nem lehet rajta rendesen kilátni. Kinyitja hát résnyire, és máris hallja a gyerekkórust: „Csokit vagy csalunk”. Nagyt sóhaj.

– Ne haragudjatok, már minden elfogyott... – dörmögi mély hangján, és ahogy a kicsik elvonulnak, magára zárja az ajtót.

Indulna vissza a pince felé, szeme megakad egy, az asztalon felejtett húsvágókésen, rutinosan visszateszi a fiókba, és a padló nyikorgásának kíséretében lépked a lépcsőhöz. Fényt lát lent. Felhúzza szemöldökét, valami nem stimmel. A lépcső tömör fája hideg a lakkozástól, meztelen lábfejjel stabilan áll rajta. Becsapódik mögötte az ajtó, s a dörrenés visszhangzik a kacsatokkal teleszórt pincében. Továbbmegy a fény felé, miközben bal kezével kapaszkodik a falba.

Nagyapjának ódon órája ütemesen kattog. Tik-tak. Egyre lejjebb ér, de még mindig nem látja, honnan is jön a meleg fény. Hátra kell mennie, egészen a biztosítékig. Tik-tak. Mintha kacagást hallana, de a gyerekek hangja idáig nem jöhet el. Lassan lépked, mögötte már mindent elnyelt a sötétség. Zúg a feje az állott levegőtől, és meztelen teste megborzong a hidegtől. Tik-tak.

A kialudt töklámpás a földről vicsorog rá. Értelmetlenül áll, a hideg végigfut hátán, libabőrrel hagyva maga után. Ahogy körbepillant, látja a többi lámpást is. Acsargó tekintettel néznek rá, kéjesen vigyorogva rémületén. Minden pillanatban egyre több sárgán ragyogó vigyort pillant meg, a kacagás egyre harsányabb, szinte földöntúli. Már vártunk Rád. Tik-tak. Forog körülötte a szoba. Az eddig melegen hívogató fényár hidegnek tűnik és vészjóslónak. A kacagás nem némul, mintha valami felmászna bokáján. A lámpások homályosnak tűnnek. Hideg acél mélyed karjába. Tik-tak. Ordít a fájdalomtól, de kinevetik. Mind nevetnek körülötte szenvedésén. Érti, hogy valami folyik karján, tédre borul a faragott tökök gyűrűjében. Húsából szívárog a vér, ami a pince padlóján hideg tócsát alkot, s minden cseppel egyre nagyobb lesz. Tik-tak. Szétfolyik a világ, acsargó tökök képét látja utoljára. Elejti a kést, és összeesik... tudja, hogy egy lámpás sincs körülötte. Tik-tak...

Rémálomban

▲ KELEMEN LUCI

Kevesen irigyelték volna azt, amit a sors rám szabott.

Már tizenkét éve szenvedtem. Tizenkét éves voltam akkor.

Erre a családra is kevesen vágytak volna: anyám egy vérszekező diktátor, apám egy enervált, tehetetlen alak. Három gyermekük volt: én voltam a legidősebb testvér, az öt éves kisöcsém születési rendellenességei miatt nehezen tudott dolgozni.

Mivel mi dolgoztunk. A földeken. Anyánk volt a hajcsár, mi a rabszolgák.

Mi műveltük a földet. Éjjel-nappal: hol kapáltunk, hol kaszáltunk.

- Koloncokat nem etetek - szokta mondani anyám, s ehhez hű is volt: ha nem dolgoztunk rendszeren, egész nap nem ehattünk semmit. Természetesen azt, hogy mi a „rendes munka”, ő határozta meg, igen keményen.

Idősebbik öcsém nem is bírta sokáig a strapát, vagy talán csak több volt benne a kurázsi, mint bennünk: egyik nap elhatározta, nem hajlandó dolgozni menni. Anyám napokig koplaltatta, de eredménytelenül. Egy szép napon elvitte a gyámhatóság - mi meg itt maradtunk. Soha többé nem hallottam felőle.

Anyám kegyetlenkedései kisöcsémén teljesedtek ki: állandóan verte, szidalmazta, ok nélkül megvonta tőle az ételt, bezárta... rettenetes volt nézni, és képtelen voltam közbeavatkozni.

Ugyanígy apám. Mindannyian démoni varázsa alatt álltunk.

Egyik este, mikor hosszasan dolgoztunk, kialudt a zseblámpánk. Namármost, ilyenkor anyám mindig odajött az újjakkal - nehogy egy fél percet is pihenhessünk - de most sehol sem volt.

Riadtan néztünk körbe az öcsém-mel együtt. Mi következhet most? Próbáljuk folytatni a munkát? Vagy...? Öcsém ziháló, szagatott légzése hirtelen elhallgatott.

A csend halotti lepelként borult rám. Egy darabig meg sem bírtam szólalni.

Semmi sem történt. Hosszú percek teltek el, de a világ nem volt hajlandó kimozdulni méla állandóságából.

- Öcsi...?

Nincs válasz.

Mi lesz velem, kérdeztem magamtól pánikolva... haza sem tudok menni. Itt fogok meghalni?

A világ nem válaszolt.

Hirtelen fényugár hasított az éjszakába. Pár perce vagy pár órája hevertem a földön - nem tudom.

- Anya? - suttogtam.

- Hol a retkes nyavalyában van az öcséd? Ha megint szökni próbál, esküszöm, elvágom a torkát!

- Ne, anya! Nyugodj meg! Biztos itt van valahol!

- Ne pofázz, gyere utánam!

Öcsém egy szomorú napon - ismeretlen messzeségekbe távozott testvérünk sikereit megirigylve - szökést kísérelt meg.

Ah, szökést!

Mert szökésnek lehet azt nevezni, ahogy egy négyéves kisserác a nyakába veszi a világot, és elindul a hegyek felé?

Anyám szerint igen. És kegyetlenül büntetett.

Kitörte az öcsém bal karját.

A rosszul összehorrt csont azon az estén is látszott...

...amikor megtaláltuk öcsém megcsonkított holttestét egy bokorban.

- Mi a szent szar ez? - harakolt anyám, ahogy meglátta a testet.

- Azt hiszem, Öcsi az, mama...

Anyám köpött egyet.

- Úgy kell neki, minék köszált el!

Hányszor mondtam, hogy nem véletlenül parancsolom azt, amit!

Döbenten álltam.

- Ne ácsorogj itt, el kell temetnünk! Hozd ide apádat!

Már szaladtam is volna, de hirtelen megragadta a vállam.

- Nem... inkább mégsem. Elvégre nem akarjuk, hogy neked is ki kelljen törnöm a kezed, igaz? - vigyorgott sátáni arckifejezéssel. - Menjünk együtt, kedves fiam!

Nem részletezem. Egy örökkévalóságágnak tűnő órával később szegény öcsém már a földben volt, én pedig zokogva álltam a hant fölött, körülöttem a család többi tagjával.

Szegény Öcsi. Szegény gyenge, ártatlan, tehetetlen Öcsi...

A tisztás földjébe szűrt fáklyák kísérteties fénye eszembe juttatta: vajon hol lehet most a szerencséesebbik testvérem...?

Megtöröltem könnyektől maszatos arcomat. Elfordítottam a fejem a sírtól.

És ekkor láttam meg.

Ekkor láttam meg a hatalmas kést anyámnál, ekkor láttam meg a vérszomjas, örült fényt a szememben.

- Azt hiszem, visszamegyek a hához. Van egy kis dolgom - szólalt meg hirtelen apám.

Sarkon fordult, és elindult a vetésen át a házunk felé.

Nem hagyhat itt! - gondoltam. Nem hagyhat itt ezzel a gyilkossal, ezzel az örülttel, akit kénytelen vagyok édesanyámnak hívni!

De megette - itt hagyott. Sikoltani tudtam volna. Ha lett volna szám.

Úgy éreztem, mintha nem lenne. - Mit bámulsz, törpe?

Kitágult szemekkel figyeltem anyámat. Megráztam a fejem.

Peregtek a másodpercek. A percek. Hirtelen egy árnyat pillantottam meg a bokorban. Apám volt az. Kezében egy családi ereklye.

Jól ismertem azt az ereklyét.

Egy revolver volt az. Apám is rájött, mi történt ezen a sötét éjjelen, és eldöntötte, nem hagyja annyiban.

- Ne bámulj! Nem tudod felfogni?! A pofon gyors volt, és fájdalmas. A földre estem.

Kétségbeesett pillantást vettem apámra. Semmi reakció.

Ekkor jöttek a rúgások. A bordáim ropogtak, én üvöltöttem, anyám ordított.

Még mindig semmi. Apám, ez a végtelenségig enervált, elkárhozott lélek, kiből felesége minden energiát és erőt kiszípolyozott, nem bírta meghúzni a ravaszt.

Nem bírtam nézni. Nem bírtam egy helyben állni, és várni.

Nem voltam hajlandó megvárni, hogy anyám ájulásig rugdosson.

Gyorsan arébb gurultam, és felpattantam a földről. Rávettem magamat, és csépelni kezdtem, ahol értem. A lendület mindkettőnket a földre vitt.

Fejbe vágott. Nem törődtem a fájdalommal. Feltápáskodtam, egész testemben remegve, és átfutottam a tisztás másik oldalára.

- Te ölted meg! Te ölted meg, ugye?! - kiáltottam.

Apám még mindig nem reagált. Az agyam lázasan járt: hogyan tudnám kimozdítani apátiájából, mielőtt még...?

Nem volt rá szükség. Anyám is felkelt, és azzal a rettentő, vérfagyasztó mosolyával az arcán válaszolt:

- Koloncokat nem etetek.

Elhúzta kötenyéjéből a konyhakést, amivel az öcsémrel is végzett. Lassan elindult felém.

Mozdulni sem bírtam. Ösztöneim mind azt mondták: fuss, szaladj, rohanj! - de képtelen voltam rá. Földbe gyökerezett a lábam.

Már csak háromlépésnyire volt tőlem. Most már csak kettő.

Már csak egy...

Tágra nyílt szemekkel bámultam a kést.

Apám ekkor ugrott elő a bokorból, s vetette rá magát anyámra. A dulakodásban a földre hullott a pisztoly és a kés is.

Hosszú percekig tartott a verekedés. Apám erősebb volt ugyan, de anyámat az indulat hajtotta, a gyilkos ösztönök. És mindig ő volt a vezér a családban.

Apám ereje lankadni kezdett. Egyszer csak felkiáltott:

- Fiam, löj!

Két éve tanított meg, hogyan kell használni a revolvert. Mintha csak erre az alkalomra készült volna...

...de nem bírtam megtenni. Hogy is lehettem volna le anyámat?

Apám látta a tekintetemet. Szomorú mosoly ült ki arcára, ahogy fogása lanyhulni kezdett.

Rám nézett. Talán el akart búcsúzni, talán utolsó atyai jó tanácsát akarta elmormolni... ekkor ütötte le anyám. Gyorsan odaugrott a késhez, és markolatig döfte a szívébe.

Csend volt. Csak a vér patakzott. Anyám felvette a revolvert és rám nézett.

Én visszaneéztem rá...

Corvinusos sportoló

Nem csak szalmaláng

▲ SÜLE ANDRÁS

Nehéz a szellemi és fizikai képességeinket is egyszerre csúcson tartani, de korántsem lehetetlen. Jól mutatja ezt Szalma Lilla példája: egyetemünk ifjú élelmiszermérnök tanonca akrobatikus rock and rollt táncol, edzéseket tart, és mindemellett kiválóan is tanul. A Supergirls tizenhat fős lánycsapatával – amelynek Lilla mellett a szintén corvinusos Nagy Zsófia is tagja – kétszeres junior világbajnok, felnőttként európai- és világszinten többször is második, legutóbb pedig vb-bronzérmes lett. Eredményeit a Fővárosi Önkormányzat idén másodszor ismerte el az "Élen a tanulásban, élen a sportban" díjjal. A táncoslábú hallgatónk arról kérdeztük, hogyan küzdött meg a kihívásokkal, és milyen tervekkel tekint a jövő felé.

Mi motivált arra, hogy elkezdj versenyszerűen táncolni?

Nálam ez egy családi hagyomány, mert apukám táncot oktatott, egyesülete volt. Az óvoda alatt nála kezdtem el tanulni. Később alsó tagozatban kerültem át más tanárokhoz, ott már versenyszerűen űztem a rockit.

Mi volt az eddigi legnehezebb kihívás, amellyel meg kellett küzdened?

Amikor elkezdtem az egyetemet, a versenyzés mellett párhuzamosan már edzősködtem is. A három együtt nagyon sok volt, mert nekünk az első évben majdhogynem napi szinten kellett készülni. Különböző házi feladatok, kis zh-k, nagy zh-k, beugrók, jegyzőkönyvek, rajzok, stb. – minden volt. Rendszeresen úgy értem haza este tízkor edzésről, hogy akkor kezdtem volna tanulni. Elég sokszor kiborultam, úgyhogy akkor

abba is hagytam a rockit. Azt hittem, végleg befejezem: de nem szakítottam meg a kapcsolatomat a táncársaimmal, és ők folyamatosan hívtak. Amikor már jobban beleszoktam az egyetembe, viszhahúzott a szívem – egy év után pedig visszatértem közéjük.

Azóta már jobban össze tudod egyeztetni a kétféle elfoglaltságodat?

Igazság szerint kiskorom óta hozzászoktam, hogy elég kevés időm van, amit be kell osztani. Általában esténként tanulok vagy hétvégén. Belefér, mert azért mégiscsak jó eredményeim vannak.

A mostani díj is erre bizonyíték. Ráadásul nem először kaptad meg.

Igen, tavaly is megkaptam. Előtte pedig az az igazság, hogy nem is pályáztam. Valahogy nem annyira figyeltem fel arra, hogy van ilyen lehetőség. Másoktól se hallottam. Gimnáziumban nem tulajdonítottak

olyan nagy jelentőséget ennek. Akkor az volt a természetes, hogy oké, vannak eredményeim, de ez nem ide tartozik. Nekem ez újdonság, hogy az egyetem ilyen kedvesek – a tanulmányi osztályvezető és a dékánhelyettes, akik ott voltak a díjkiosztón is. Ők írtak rólam cikket a Corvinus honlapjára is, és mindig érdeklődőek: „Mi újság, milyen verseny lesz?” – kérdezik mindig. Jólesik, hogy itt ennyire felnéznek a sportteljesítményre.

Mik az ambícióid? Meddig szeretnél versenyezni?

Most, így huszonhárom évesen, az egyetemi éveim befejeztével már a tánc is eléggé a végére ér. Mivel kimegyek majd Németországba ösztöndíjjal tavasszal, ez az utolsó félévem. Ha visszajövök az Erasmusról, nem hinném, hogy újrakezdeném. Most már ideje a szakmában is elkezdni állást keresni, kellene csinálni valamit mesterképzés alatt. Persze soha ne mondd, hogy soha; nem lehet tudni, mit hoz a jövő!

Sportparadicsom az Édenkertben

▲ KALLA KRISZTINA

„Nálatok is van tornacsarnok és Tesi Tanszék? Mégis hol? Mindenhol arborétum van!” – nem is olyan régen szegeztek nekem a kérdést. Pedig van, nem is akármilyen!

A Kertészeti Egyetem Atlétikai Club szakosztályairól, történelméről írásban egészen 1953-ig tudunk visszatekinteni, így hivatalosan ezt az évet tekintjük a KEAC megalakulásának, viszont valószínűleg már ezelőtt is működtek sportszervezetek a campus területén. A club több névmódosításon is átesett az intézmény átnevezése során, a 2000-es évek elején, a sűrű változtatásokkor tértek vissza az eredetihez, amelyet azóta is visel a szervezet. Kevés egyetemen fordul elő az a szerencsés helyzet, hogy a Testnevelési Tanszék és a sportegyesület vezetése megegyezik. A tanszék oktatói minden erejükkel azon dolgoznak, hogy a hallgatók a tanteremben ülés és tanulás mellett kikapcsolódjanak, és sokat sportoljanak. Közvetlenségükkel és nyitottságukkal olyan légkört alakítanak ki a testnevelés órákon, ami mindenkinek meghozza kedvét a mozgáshoz.

„A sportoláshoz mindenkinek joga van, mi meg is adjuk a lehetőséget.”

Számos szervezettel ellentétben a KEAC-tagsághoz nem kell borsos tagdíjakat fizetni. Az évenkénti kétezer forint szinte semmiség, főleg ahhoz ké-

pest, mi mindent kapunk érte cserébe: korlátlan számú órára járhatunk be, melynek csupán a csoportlétszám szabhat határt, szakosztályok edzéseire vehetünk részt, ingyen felszerelést kapunk, ha éppen szükségünk van rá, részt vehetünk a minden évben megrendezendő vízi- és sítáborban, nem utolsó sorban pedig minden pályát igénybe vehetünk, legyen szó akár foci-, akár tenispályáról. Ezenfelül minden félévben vannak olyan éjszakák, amikor a különböző sportok szerelmesei imádott sportjukat reggelig űzhetik, miközben fergeteges a hangulat, az óriási, lelkes szurkolótábor pedig felejthetetlen élményt nyújt a játékosok számára.

A KEAC egy nagy családdá kíváncsol össze minket. Minden gondot elfeledtet arra az időre, amíg együtt vagyunk. A Budai Campus hallgatójaként mindenképp használd ki a lehetőséget, hidd el, megéri!

Továbbra is életveszélyes a száguldó cirkusz?

▲ KRISTÓF ANIKÓ

Az idén rendezett Japán Forma-1-es futamon történt baleset hatására bomba robbant a köztudatban. Versenyhétvégén húsz éve nem történt ekkora szerencsétlenség pilótával. Persze voltak kisebb-nagyobb balesetek, de utána jött a megnyugvás, hogy nincs nagyobb baja senkinek.

Mindazonáltal ez nem mindig volt így. Az első, 1950-ben megrendezett verseny óta azért jelentős fejlődést értek el. Akkoriban a versenyzők között gyakran kevésbé rutinos pilóták is indultak, a kocsik is hagytak némi kivetnivalót maguk után.

Az egyik leghíresebb, nem halálos kimenetelű baleset az 1976-os nürburgringi versenyt, Niki Lauda nevéhez köthető. Lauda az esős időben az egyik kanyarban megcsúszott, elvesztette uralmát a járműve felett, az oldalfalnak csapódott, majd a kocsik lángokba borult. Bár ő csodával határos módon túlélte a katasztrófát, a teste sok helyen megégett, a füst pedig hatalmas károkat okozott a tüdejében.

A mai napig mégis a legmegrázóbb baleset Ayrton Senna halála, amit az emberek a Forma-1 legszomorúbb és legmegrázóbb hétvégéjeként éltek

meg. Persze nem csak a világbajnok balesete miatt. Ekkor már nyolc éve nem történt nagyobb, halálos kimenetelű baleset a versenyhétvégéken. Az imolai időmérőn az osztrák származású Roland Ratzenberger vesztette életét a meghibásodott autója miatt, amivel egyenesen a falnak csapódott. A pilóta szinte azonnal belehalt a sérüléseibe. Az emberek még magukhoz sem térhettek a döbbenettől, mikor másnap mindenki nagy kedvencét, Ayrton Sennát veszítették el. Balesete után azonnal érkezett az orvosi segítség, és helikopterrel kórházba is szállították, de ez már sajnos nem segített rajta.

Azóta húsz év telt el, de halálos baleset eddig szerencsére nem történt a versenyhétvégéken. A mostani Japán nagydíjon esett az eső, bármi előfordulhatott. Jules Bianchi megcsúszott a pályán egy vízfolyáson, besodródott az előtte egy körrel kicsúszott Sutil autóját mentő traktor alá. Csak később derült ki, hogy nagy a baj, és van ok az aggodalomra. Bianchi állapota továbbra is kritikus.

A nagy kérdés az, hogy mit tesznek a jövőben az ilyen helyzetek elkerülése érdekében. Ezzel ismét bebizonyosodott, hogy a Forma-1 veszélyes sport a mai napig, és további óvintézkedésekre lesz szükség a biztonságos száguldás érdekében.

A cikk folytatása elérhető a corvinusonline.blog.hu-n

Álarcaink

▲ RUBIN ESZTER

Novemberben, halloween környékén szokássá vált beöltözni. Ha beöltözés, akkor pedig új személyiség. De vajon mindez csak erre az ünnepre igaz? Azt gondolom, nem: a huszonegyedik század gyermeke úton-útfélen valamilyen álarc viselésére kényszerül, vagy legalábbis úgy gondolja. Minden egyes szituáció és a különböző közegek más-más jelmez felhúzását kívánják meg. A közösségi oldalak pedig a legkitűnőbb terepek a jelmezbálok megrendezésére.

Manapság sokan meg akarnak felelni valamiféle társadalmi elvárásnak. Az iskolában mindenkinek

megvan a kiosztott szerepe, amit talán ő választott, rosszabb esetben pedig ráosztották. Nagyon kevesen merik megmutatni, hogy kik is ők igazából. A gyerekek azt látják, hogy követni kell a mintát, különben egy olyan nemkívánatos karakternek tartja majd őket a többi ember, amiktől ódzkodnak.

A szerepek ugyanakkor változnak is. Hányszor hallottuk már azt, hogy hiába volt az a kislány olyan csöndes, majd a nagybetűs életben ő lett az igazi nagy durranás. És igen, ez valóban sokszor így van. Egyszer fent, egyszer lent. A munkahelyen a szakember jelmezébe bújunk, az egyetemen az okos diákéba. Ez persze rendben is van, és talán nem újdonság. De mit művelnek velünk a közösségi oldalak?

A regisztráció gomb mellett egy

láthatatlan kis szöveg lebeg: álarc viselése kötelező. Mintha a valós életünk egy alteregója jelenne meg a cyber-térben. Szinte egy pillanatra sem kapcsolunk már offline üzemmódba. Egymás megítélése nem egy mosoly, egy érintés vagy egy közös pillanat alapján történik, hanem sokkal inkább a tegnapi kép vagy a tegnapi kiírás hatására.

A közösségi portálok jóvoltából sokszor úgy tűnik, mintha az ismerősök hétköznapijainak, ünnepi pillanatainak lennének részesei. Pedig nem. Mindez csak a kirakat. Mi pedig néha szürkének és unalmasnak érezzük magunkat, hiszen úgy tűnik, másnak sokkal izgalmasabb és napfényesebb az élete... a képeken. És igen, éppúgy, ahogy a Photoshop tud csalni, egy mosoly vagy egy pózolt ölelés is éppen annyira lehet hamiskás. Hiába valóságos az, amiről a kép készül, a fotó

témáját az választja ki, aki lenyomja a gombot a fényképezőgépen.

A képeken valahogy minden olyan szép és jó. Na persze senki nem készíti magáról fényképet szakítás után, kisírt szemekkel vagy egy fáradt hajnali, kócos fotót. Nem osztják meg, mert mást akarnak mutatni. A képek nem a valóságot képezik le, sokkal inkább egy pillanatot közvetítenek. Ha pedig ezek alapján próbáljuk meg kategorizálni az ismerősöket, talán csak magunkat csapjuk be... avagy ők minket.

Általánosítani viszont nem szabad. Vannak, akik tényleg csak szomjazzák az elismerést, és akadnak, akik csak meg akarnak osztani egy szép pillanatot. Mindannyian vágyunk a valós élményekre, csak az emberek virtuális énje bátrabb, közlékenyebb, mint a gátlásokkal küzdő valódi. Mi döntjük el, miként montírozzuk össze a valóságot és a látszatot.

A HÓNAP FOTÓJA

FOTÓ: METZLER VIKTÓRIA

Tánc

A (tánc)szerelmesek mozgásformája

GYIMESI BERNADETT

Összesimuló testek, lassú, de ritmosos zene, finom mozdulatok, érzékiség. Talán ezekkel a szavakkal lehetne legjobban leírni az egyik legerotikusabb, legforróbb táncot, a bachatát.

A bachata nemcsak egy táncfajta, de zenei stílus is, mely eredetileg a Dominikai Köztársaságból származik. Korábban már írtunk a salsáról, ez a műfaj egyfajta kísérője a gyors kubai táncnak. A lépések elsajátítása igen egyszerű, a hangsúly ugyanis a precíz csípő- és testmozgáson van. Az Aventura Obsesion című számát nagy valószínűséggel mindenki ismeri, de azt talán nem sokan tudják, hogy ezzel a számmal robbant be hazánkba a bachata. A videoklipben láthatunk

táncoló párokat, azonban ők többnyire a lazább, egymástól távolabb álló fajtáját mutatják be, hiszen nagymértékben függ a zene gyorsaságától, melyik típust is táncoljuk. Egy pörgősebb, ritmosabb számra például sokkal egyszerűbb nyitott tartásban táncolni, míg a lassabb, melankolikusabb számok szinte megkövetelik az összebújást.

Azonfelül, hogy a lány tölti be a díszítő szerepet a táncban (elvégre mégiscsak mi vagyunk a dekoratívabak, nem, hölgyeim?), így önállóan is végez csípőforgatásokat, -rázásokat, a fiú vezethet neki teljes testhullámot, valamint a döntés lassú és hirtelen fajtáját is, ahogy éppen a zene kívánja.

Hangolódásként hallgassátok meg Katanah Wrecking ball-átiratát vagy a Story of my life-ot a Boyce Avenue feldolgozásában: garantáltan nem lehet úgy végighallgatni.

Hát ez TÖK jó!

KALLA KRISZTINA

November elején egyre több lakásban és házban láthatunk faragott, legtöbbször rémisztő, tökből készült mécseseket, lámpásokat. Nagyon derülünk rajta, és mikor készen vagyunk a munkával, boldogan tekintünk mesterművünkre. Az viszont sokaknak rejtély, hogy mikor, hogyan, és miért vált szokásunkká a tökök ilyen különleges „feldolgozása”.

Az eredetileg tarlórépából vagy céklából készült fejek Skóciából és Írországból származnak, céljuk a sötét utcák megvilágítása, a szellemek és túlvilági lények jelképezése, valamint az emberek ezektől való védelme volt. Napjainkban már leginkább a halottak napjához kötik a pokolban lévő lelkek szimbólumaként. Mikor a mítosz a britektől eljutott az óceánon át Amerikába, összetalálkozott az ott uralkodó népszokással, a tökök beéréskor történő díszítésével. A kettő egybeolvadásával 1880 táján létrejött halloween ünnepe, és legfőbb jelképe a szellemeket elrémisztő töklámpás lett. Gyártásához számos sütőtök közül választhatunk, két legnépszerűbb fajtája a „Jack be little” és az „Atlantic Giant”. Előbbi nálunk jobban elterjedt, narancssárga színű és kisebb, így dolgozni is könnyebb vele. Ezzel szemben az „Atlantic Giant” a világon ismert

FOTÓ: GYIMESI BERNADETT

legnagyobb termelt tökfajta. Átlagos mérete tíz-húsz, kertekben maximum negyven kiló, azonban jó időjárási viszonyok mellett egy-egy példány akár több mázsásra is megnőhet.

A díszítés napjainkban igencsak sokféle lehet. Sokan nem rajonganak a hagyományokért, ők a vágás-faragás mellett különböző festésekkel próbálják különlegesebbé varázsolni munkájukat. Vannak viszont elég extrém megoldások is, ahol szinte már nem is tudjuk felismerni a tárgy eredeti mivoltát. Strasszkövek, magok, csipkék, rikító színek jönnek divatba évről évre, ezzel még egyedibbé varázsolva a lámpásokat. Hazánkban a világító rémárcoknak nincs akkora hagyománya, mint magának a töknek. Sok helyen láthatunk díszítési célból természetfajokat, de egy egyszerű, viszont annál furcsább formájú példány is kiváló lakáskiegészítőként vagy díszítőelemként szolgál az őszi hónapokban.

Az elmaradhatatlan rejtvény

Bináris sudoku

GYIMESI BERNADETT

A hagyományos sudokut igen sokan szeretik, többen unják, azonban szinte kivétel nélkül mindenki ismeri. A bináris sudoku igazság szerint csak elnevezésében hasonlít, a megoldás menete igencsak eltérő. Csak 1-eseket és 0-kat írhatunk, de ezekkel ki kell töltenünk az összes négyzetet úgy, hogy minden sorban és oszlopban meg kell egyeznie a két szimbólum számának, valamint egymás után három azonos számot nem írhatunk. Jó szórakozást!

	0			0	0			
		1						1
				0	0			
			1		1			
		0	0					1
	1							
			1	1		0		
					0			
0			1				1	1

IMPRESSZUM

közgazdász

MAGYARORSZÁG LEGRÉGBBEN
MEGJELENŐ FELSŐOKTATÁSI LAPJA
ALAPÍTVÁ 1951

FŐSZERKESZTŐ: Pekoli Miklós
(miklos.pekoli@bcehok.hu)

FELELŐS SZERKESZTŐ: Kelemen Luci

ROVATVEZETŐK:

Bártfai Eszter (KARRIER)
Dicsuk Dániel (KULTÚRA)
Dengyel Dóra (KÖZÉLET)
Gyimesi Bernadett (KÁVÉHÁZ)
Horváth Máté (KÖZPONT)
Illés Richárd (CORVINUS SPORT)
Kárász István (CORVINUS WORLD)
Kelemen Luci (KÖZKINCSES)
Süle András (KÖZHÍR, KÖZÜGY)
Szabó Szilvia (KÖZTUDAT)
Taksanyi Boglárka (OKTATÁS)
OLVASÓSZERKESZTŐ:
Ódor Viktória
NYELVI LEKTORÁLÁS:
Matthew Kery
TÖRDELÉS:
Balogh Katalin

TERJESZTÉS:

Illés Roland (Közigazgató Campus),
Kalla Krisztina (Budai Campus)

ALAPÍTÓ KIADÓ:

a Budapesti Corvinus Egyetem rektora
és a Budapesti Corvinus Egyetem Hallgatói
Önkormányzatának elnöke

FOTÓK:

Gyimesi Bernadett, Horváth Máté, Metzler
Viktória

E HAVI SZÁMUNK MUNKATÁRSAI:

Egyed Máttyás, Grotter Balázs, Hegedűs
Robin, Julia Valentinyi, Kalla Krisztina,
Klubert Dóra, Kovács-Dobák Géza, Kovács
Dóra, Kristóf Anikó, Mazán Barna, Metzler
Viktória, Muhel Emese, Polákovits Flóra,
Princz Orsolya, Rubin Eszter, Tóth Tamás,
Török Anna, Varga Levente

NYOMDA:

Dürer Nyomda

SZERKESZTŐSÉG:

Corvinus Hallgatói Média Központ /
Budapesti Corvinus Egyetem
1093 Budapest, Fővám tér 8.,
2. emelet 233. iroda
Tel.: 06-1-482-5603,
E-mail: media@bcehok.hu
Web: www.corvinusmedia.hu
A Corvinus Hallgatói
Média Központ Médiumai:
Közigazdász, Corvinus Offline,
Corvinus Online, Corvinus TV